

Izhaja vsak dan zjutraj razven v ponedeljkih in dnevih po praznikih. Posamezna številka Din 1[—], lanskoletne 2[—]; mesečna naročnina Din 20[—], za tujino 30[—]. Uredništvo v Ljubljani, Gregorčičeva 23. Telefon uredništva 30-70, 30-69 in 30-71.

Jugoslovan

Ko Kopirski ne vračam. Oglasi po tarifi in dogovoru.

Uprava
Ljubljana, Gradišče 10, tel. 30-98.
Podružnica v Mariboru, Alek-
sandrova cesta št. 24, tel. 29-60.
V Celju: Slomškov trg 4.
Pošt. ček. rač.: Ljubljana 15.621.

Št. 235a

Ljubljana, sobota, dne 10. oktobra 1931

Leto II.

Admiral John Kelly.

Admiral John Kelly je imenovan za poveljnika angleškega brodnjaka na Atlantskem morju... Njegov prednik, admiral Hodger, je moral odstopiti zaradi upora mornarjev.

Romunski zunanji minister pri Nj. Vel. kralju

Beograd, 9. oktobra. I. Nj. Vel. kralj je danes popoldne sprejel v avdijenci romunskega zunanjega ministra kneza Ghiko. Po avdijenci ga je kralj zadržal na kosilu. Obedu so se udeležili tudi ministrski predsednik Živković, zunanji minister dr. Marinković, ministrska pomočnika Fotić in Bakotić. V gardijskem domu je Locoj ministrski predsednik Živković priredil večerjo na čast romunskemu zunanjemu ministru.

Volilna konferenca v Skoplju

Skoplje, 9. oktobra. I. Danes popoldne ob 11. uri sta prispela v Skoplje ministra Kumaudi in Maksimović v spremstvu upokojenega ministra dr. Šumenkovića. Na postaji ju je sprejel ban Lazić. Zbrano je bilo tudi mnogo ljudstva, ki je ministre voharno pozdravljalo. V Prosvetnem domu je bila konferenca, katere so se udeležili skoro vsi župani Vardarske banovine in mnogo uglednih Skopljanov. Ministra sta poročala o dosedanjem delu vlade in njenem programu za bližnjo bodočnost.

Dogodki na Španskem

Madrid, 9. oktobra. AA. Ustavotvorna skupščina je sprejela člen nove ustave o lastnini. Po tem členu mora biti vsaka lastnina in posest podrejena interesom gospodarstva ter kriti z ustavo in z zakoni uvedena javna breme. Zato so dovoljene razlastitve v socialne namene proti primerni odškodnini. Izjeme so dovoljene le, kadar parlament sklepa z absolutno večino glasov.

Madrid, 9. oktobra. AA. V pokrajini Cordoba je kakih 100 poljskih delavcev zasedlo več posestev. Vodili so jih komunistični hujšaki. Šele po prihodu močnih policijskih oddelkov je bil vzpostavljen mir.

Madrid, 9. oktobra. AA. Finančni minister je izjavil, da bo znašal primanjkljaj letošnjega proračuna 3,425.000 funtov.

Miklas ponovno izvoljen za predsednika Avstrije

Dunaj, 9. oktobra. AA. Na današnji seji zvezne skupščine je bil na novo izvoljen za predsednika republike g. Wilhelm Miklas. Dobil je 109 glasov. Socialno - demokratiški kandidat g. Renner je ostal s 93 glasovi v manjšini. Ena glasovnica je bila prazna, torej so skupno glasovali 203 člani zvezne skupščine. Člani Heimbloka se glasovanja niso udeležili.

Strašna katastrofa v Gdinji

Varšava, 9. oktobra. AA. Snoči okoli 19. se je v Gdinji pripetila strašna katastrofa. Zaradi eksplozije svetilnega plina se je porušila neka hiša, ki je bila šele pred kratkim zgrajena. Na kraju nesreče se je v hipu zbrala velika množica ljudi, ki jih je privabil strašni pok in veliki stebel ognja. Gasilci in mornarski strelci so takoj organizirali reševanje, vendar se še ne ve, koliko mrtvih in ranjenih je katastrofa zahtevala. V hiši je bilo enajst stanovanj, ki jih je eksplozija popolnoma demolirala.

Varšava, 9. oktobra. n. V Gdinji je eksplozija dvignila v zrak vsa 4 nadstropja prizadete hiše, ki so se nato zrušila in pokopala pod seboj okrog 35 ljudi. Deset ljudi so do sedaj izkopali izpod ruševin. Vsi so bili več ali manj težko ranjeni, 6 izmed njih umira v bolnici. Pod ruševinami so našli še 9 mrtvecev. Gasilci in policija prekopavajo ruševine, da bi našli še ostalih 10 do 15 ljudi, ki so pokopani živi ali mrtvi pod zidovjem. Eksplozija in ruševine hiše so poškodovale tudi ostale sosedne hiše na aleji Maršala Piłsudskega. Uničenih je bilo okrog 40 stanovanj. Materijalna škoda cenijo na pol milijona zlotov.

Pričetek volilne borbe v Angliji

Kljub volilnim sporazumom se predvideva ostra borba — Okoli 2000 kandidatov — Prevladovala bodo volilna gesla gospodarske narave

London, 9. oktobra. n. V Veliki Britaniji se je pričela volilna kampanja in že sedaj se vidi, da bo ostra. Izmed vladnih skupin so le konservativci kompaktno postavili preko 500 kandidatov po vsej državi. MacDonaldova grupa je postavila 51, Simonova liberalna skupina prav tako 50, manjša liberalna skupina Samuela Herberta pa je postavila svoje kandidate le v nekaterih okrožjih. Liberalci iz vrst Samuela Herberta se niso popolnoma solidizirali z vladnim programom. Podprli pa bodo vlado, če njena politika ne bo preveč protekcionistična in če zaščitnih carin ne bo postavila previsoko.

Opozicija bo v celoti postavila več kandidatov ko vlada. Laburisti bodo kandidirali gotovo povsod tam, kjer konservativci. Njihovih kandidatov bo potemtakem najmanj 500. Poleg laburistične je največja opozicijska stranka Lloyd Georgeva liberalna skupina, ki je ostala tudi pri teh volitvah dosledna svojim principom o svo-

bodni trgovini. Poleg teh dveh opozicijskih strank bo kot nova opozicijska stranka nastopila pri volitvah laburistična desidentska skupina sira Mosleya, poleg nje pa še komunistična stranka. Lloyd Georgevi liberalci in Mosley bodo postavili po 100 kandidatov, komunisti 25 kakor pri prejšnjih volitvah.

V angleški spodnji zbornici je 615 poslanskih mandatov. Za te mandate bo pri volitvah nastopilo okrog 2000 kandidatov.

London, 9. oktobra. r. Delavska konferenca v Scarboroughu je bila včeraj zaključena. Kandidati delavske stranke so odšli že večinoma v svoje volilne okraje. Volilna borba bo gospodarskega značaja. V ospredju bodo gospodarska vprašanja. Pomikanje denarja v političnih fondih bo brezdvomno precej omejilo volilne stroške. Stranke, ki podpirajo vlado, bodo skušale, v kolikor bo to v njihovih močeh, omejiti trojne volitve.

Ministrski predsednik MacDonald je bil snoči pri kralju v daljši avdijenci. V ponedeljek bo otvoril volilno borbo v Seahamu.

Brezlična družba bo omogočila voditeljem strank, da govorijo svojim volilcem. Ministrski predsednik je že storil tako. Sledili mu bodo Baldwin in Samuel za vlado in Henderson za opozicijo.

Lloyd George bo obrazložil svoje stališče po mikrofonu.

London, 9. oktobra. AA. Današnje »Times« prinašajo komentar o konservativnem volilnem manifestu. List meni, da so konservativci čudovito prilagodili svojo tradicionalno politiko novemu položaju.

Baldwinov manifest ne soglašja samo z MacDonaldovim manifestom, temveč potrjuje obenem zdravo mnenje, da so spori med strankami, ki podpirajo vlado, bolj retoričnega značaja in da ne bodo ovirali sedanje akcije.

Skupna finančna akcija Francije in Amerike

Novi finančno-gospodarski program predsednika Hooverja — Amerika ne misli na moratorija — Važnost Lavalovega obiska

Washington, 9. oktobra. n. Po konferenci, katero je imel predsednik Hoover z zastopniki senata in kongresa, se je pričel izvajati novi program finančno-gospodarskih reform v USA. V tem programu so določene vse potrebne mere, da se uravnovešči državni proračun in sanira gospodarski položaj. V finančno strukturo USA bodo uvedene potrebne spremembe, da se vzpostavi zaupanje v poslovanje bank in da se imobilizirani kapital napravi likviden.

Guverner zavoda Federal Bank Arrison v Newyorku je obvestil predsednika Hooverja, da bo projektirani zavod za izredne kredite, katerega kapital bo znašal 500 milijonov dolarjev, mogel pričeti s poslovanjem v 24 urah. Na konferenci zastopnikov Trgovske zveze je imel predsednik Hoover govor, v katerem je orisal svoj novi finančno-gospodarski program. V dobro informiranih krogih trde, da je bil ta program soglasno sprejet na vseh sestankih v beli hiši, le pri razpravah o vprašanjih, ki so bila interna značaja, so se demokrati in republikanski senatorji postavili proti Hooverju stališču. Zaradi tega zaenkrat ni mogoče pričakovati, da bo predsednik Hoover dal inicijativno za kako akcijo glede podaljšanja moratorija. Predsednik Združenih držav je zahteval, naj se mu dovoli popolna svoboda, da bo mogel s predsednikom francoske vlade Lavalom govoriti tudi o vprašanjih medzavezniških vojnih dolgov in podaljšanju moratorija. Proti tej zahtevi predsednika Hooverja se je odločno uprl senator Borrah in z njim mnogo demokratiških senatorjev. Spričo tega napovedujejo, da se bo Hoover o tem še menil z ameriškimi parlamentarci. Uspelo mu bo, da dobi proste roke in da iznese na sestanku z Lavalom konkretne predloge o ureditvi teh omenjenih vprašanj.

Ameriški finančni krogi so povoljno sprejeli sklep francoske vlade, da se v Newyork takoj pošlje dva zastopnika francoske Narodne banke, Charles Farnier in Robert Lacour, ki bosta govorila z guvernerjem zavoda Federal Reserve Bank v Newyorku in se z njim domenila o skupni akciji, da se stabilizirajo denarna tržišča. Pravijo, da bosta Farnier in Lacour proučila položaj v Ameriki in obvestila predsednika francoske vlade Lavalu o predlogih, ki jih bo stavila ameriška vlada po predsedniku Združenih držav Hooverju na njegovem sestanku z Lavalom.

Pariz, 9. oktobra. AA. Program Lavalovega potovanja v Washington je v glavnih obrisih že ugotovljen.

Predsednik vlade odpotuje dne 16. oktobra ob 13. na parniku »Ile de France« in prispe v Newyork 22. oktobra ob 7. Še isti dan se odpelje dalje v Washington, kjer ostane do 26. oktobra kot gost veleposlanika Edgea. Iz Washingtona krene 26. okto-

bra ob 8:30 zjutraj in pride ob 16. v Newyork, prej pa se ustavi v Filadelfiji. 26. oktobra se Laval vkrcna na parnik »Ile de France« in se vrne v Pariz 1. novembra. 22. oktobra bo Laval na obedu v Beli hiši kot gost predsednika Hooverja. 23. oktobra bo v drugi obedi v Beli hiši, 24. oktobra pa bo gost-ameriškega državnega podtajnika za zunanje zadeve Stimsona na njegovem privatnem stanovanju.

Pariz, 9. oktobra. AA. Ameriški veleposlanik Edge je na banketu, ki ga je priredil »New-York Herald«, imel govor, v katerem je naglasil, da bo potovanje francoskega ministrskega predsednika v Washington in njegov sestanek z ameriškim prezidentom Hooverjem obnovil medsebojno zaupanje in postavil soliden temelj vzajemnim prizadevanjem za zboljšanje razmer.

Po obisku lorda Readinga v Parizu

Uradno obvestilo o rezultatih pogajanj — Izjava lorda Readinga novinarjem

Pariz, 9. oktobra. AA. Po končanih razgovorih z lordom Readingom je vlada izdala uradni komunik, v katerem naglašja, da je bila med francoskimi državniki in angleškim zunanjim ministrom dosežena popolna izmenjava misli glede splošnega gospodarskega položaja na svetu in glede odredb, ki bi jih bilo treba izdati za pobijanje krize in zboljšanje razmer. Glede Lavalovega obiska v Washingtonu pravi komunik, da mora vlada ostati v čim tesnejših stikih in v prijateljstvu sodelovati z

Veliko Britanijo v interesu miru in restavracije svetovnega gospodarstva.

Pariz, 9. oktobra. AA. Pred odhodom iz Pariza je lord Reading izjavil novinarjem, da odnosa s seboj najboljše vtise z željo, da se bo sodelovanje med angleško in francosko vlado še bolj poglobilo. Glede obiska francoskih ministrov v Berlinu je lord Reading izjavil, da pomeni začetek nove dobe. Dalje je lord Reading izrekel globoko zahvalo Velike Britanije za finančno podporo, ki ji jo je izkazala Francija.

Nova nemška vlada sestavljena

Dr. Brüning je pozno zvečer sestavil vlado — Pred razpustom državnega zbora

Berlin, 9. oktobra. d. Pozno zvečer se je dr. Brüningu le posrečilo, da je svoja pogajanja uspešno zaključil. Po 9. uri zvečer je odšel dr. Brüning k predsedniku republike Hindenburgu in mu predložil naslednjo ministrsko listo, ki je bila tudi odobrena:

državni kancelar in zunanji minister: dr. Brüning,
notranji minister in minister za državno brambo: Gröner,
promet: Treviranus,

gospodarstvo: Warmbold,
finance: dr. Dietrich,
javna dela: dr. Stegerwald,
pravosodje: dr. Joel,
prehrana: dr. Schiele,
pošta: Schätzel.

Berlin, 9. oktobra. d. Kakor javljajo, je dr. Brüning dobil pooblastilo za razpust državnega zbora. V torek 13. t. m. bo lahko stopil pred državni zbor z razpustitvenim dekretom.

Vprašanje sklicanja madjarskega parlamenta

Akcija opozicijskih strank — Izjava grofa Karolyija na smrt bolno

Budimpešta, 9. oktobra. n. Vodstvo socialistične stranke je imelo včeraj popoldne sejo. Dognali so, da opozicijska akcija za takojšnje sklicanje parlamenta ni uspeša, ker niso mogli nabrati 50 poslanskih podpisov, kolikor jih je potrebno, da se na izreden način skliče parlament. Grof Bethlen je pri zadnjih volitvah znal doseči, da vsa opozicija ni dobila 50 poslanskih mandatov. Kljub temu pa bo socialistična stranka še nadalje ostala pri zahtevi, da se takoj skliče parlament, ker je po vsej državi ukinjena vsaka politična svoboda. Ta položaj je nastal zaradi odredbe o obsednem stanju. Na seji

vodstva socialistične stranke so sklenili dati inicijativno za pogajanja z ostalimi opozicijskimi strankami, da se ustanovi opozicijski blok. Končno so ugotovili, da Karolyjeva vlada nima nikakega gospodarskega programa, čeprav so se razmere v državi poslabšale in je zavladala velika beda med delavci in kmeti.

Predsednik vlade Julij Karolyi je izjavil uredniku lista »Magyar Orszag«, da bo parlament v kratkem sklican, in sicer takoj, ko zaključita svoje delo odbora 6-orice in 33-orice. Vse kaže, da bo parlament sklican še koncem tega meseca.

Grško-turško prijateljstvo

Povodom nedavnega obiska turškega ministrskega predsednika Ismet paše in zunanjega ministra Tevika Rušid boga v Atenah je prišlo do takih izjav prijateljskih čustev med obema narodoma, da je omenjeni obisk z vsem razlogom obrnil nase pozornost mednarodne, posebno pa balkanske politične javnosti.

Voditelj grške zunanje politike ministrskega predsednika Venizelosa je prevzel naravnost zaljubljen lirizem napram Turčiji. Tako je zadržanje danes istega Venizelosa, ki je ob času pariške mirovne konference sprejel mandat za zasedbo Smirne v Mali Aziji in s tem pristal na to, da začne Grčija novo vojno, takoj po zaključku evropskega svetovnega klanja. Avventura se je končala s katastrofo grške armade v Mali Aziji, kateri je sledil lausanneski mir. Med najtežjimi pogoji, na katere je morala tedaj pristati Grčija, je oni, ki se nanaša na prisilo preselitev vsega grškega prebivalstva iz Male Azije v Evropo. V tem kotu sredozemskega sveta se je torej izvršilo v modernem dvajsetem stoletju nekaj podobnega, kar se je godilo le v barbarski dobi splošnega ljudskega preseljevanja v prvih stoletjih krščanske dobe.

Grčija je doživela poleg tega tudi silno notranje pretresanje, ki so sledili njeni maloazijski katastrofi. Nadaljna posledica omenjene katastrofe je bil padec grške monarhije, a nekoliko ministrov, ki so bili na krmilu v času grško-turške vojne, je bilo po vojaških revolucionarnih obsojenih na smrt in ustreljenih, ker se je valila na nje vsa odgovornost za največjo katastrofo, ki je zadela grški narod od njegove osvoboditve pa do danes.

V resnici pa so ustreljeni grški ministri le izvajali program, ki ga je bil zamislil in zasnoval Venizelos na mirovni konferenci v Parizu. Ta poslednji je bil v udobnem in srečnem položaju, da ni delil direktne odgovornosti za izvedbo načrta, ki mu je bil spočetnik. Nahajal se je večinoma v inozemstvu v raznih misijah, a po katastrofi se je bil sploh umeknil iz političnega življenja. Pred par leti so se politične prilike na Grškem zopet spremenile in tedaj je zopet prišel Venizelosov čas.

Od tedaj je Venizelos odločen usmerjevalec vse grške politike. Venizelos pa je obenem nastopil tudi kot temeljit reformator grške politike, posebno zunanje. Od kar si je Venizelosu nova politična zvezda, je namreč dobila grška zunanja politika take nove podlage, da moremo govoriti naravnost o novi grški zunanji politiki v pravem pomenu besede.

Odločen dogodek v tem pogledu je bil lanski Venizelosov obisk v Ankari, na katerem ga je spremljal tudi tedanji zunanji minister Mihalokopulos. Tedaj je bila sklenjena in podpisana v Ankari pogodba o grško-turškem prijateljstvu. Ze po zdravicah, ki so bile izrečene tedaj, se je videlo da pripisujejo Grki in Turki novi pogodbi naravnost zgodovinski pomen. Vekovni sovražniki so postali čez noč pristrani prijatelji. Isti Venizelos, ki je l. 1920. še sanjal o obnovitvi starega bizantinskega carstva, katero naj bi segalo celo do Efirata in Tigrisa, je javno prekel vse te tradicije in aspiracije helenske rase ter izjavil, da od sedaj dalje ne obstoja noben resen spor več med Grčijo in Turčijo.

Gre torej za pravo pravcato revolucijo v smernicah grške zunanje politike. V resnici pa se ta revolucija ni izvršila kar čez noč, temveč je bila rezultat parletnih težkih pogajanj. Ko pa je bila grško-turška pogodba podpisana, se je turški zunanji minister zahvalil Mussoliniju za njegove dobre usluge, s katerimi je pripomogel do srečnega zaključka pogajanj in do popolnega sporazuma.

Grška zunanja politika je torej dobila svoje nove smernice po prizadevanju Italije in to je za to politiko posebno značilno. Prav tako je značilno, da je posetil turško prestolnico istočasno z Venizelosom tudi grof Bethlen, kar pomeni, da se je pripravljala grško-turška sprava tudi z vednostjo Madjarske. Ze tedaj se je vsled tega govorilo o novi grupaciji držav pod pokroviteljstvom Italije, ki bi obsegala Turčijo, Grčijo, Bolgarsko in Madjarsko. In tudi povodom sedanega obiska se zopet govori o sličnih poskusih, in to tembolj, ker so turški ministri odpotovali iz Aten v Rim ter obiščejo tudi Budimpešto.

Kakor svojo politiko napram Turčiji, tako je Venizelos popolnoma revidiral tudi grško politiko napram Italiji. Dasi je Italija ob času grško-turške vojne očitno podpirala Turke proti Grkom in dasi je fašistična Italija do skrajnosti ponižala Grčijo z znano zasedbo otoka Krfa, dasi drži pod svojo oblastjo številne grške otoke, je šel Venizelos tudi tu preko teh sicer neizbrisnih dejstev in sklenil z Italijo pakt o tesnem sodelovanju in prijateljstvu.

Prijateljstvo in sodelovanje s Turčijo in Italijo je tako glavni temelj te nove grške zunanje politike. Dasi se Grčija nahaja v korektnih in prijateljskih odnosih tudi z drugimi balkanskimi državami, kot n. pr. z Jugoslavijo, je vendar neizpodbitno dej-

Nihče ni izključen

Oživljeno volilno gibanje v vsej deželi

Beograd, 9. oktobra. Izjava predsednika vlade g. Petra Živkovića ob priliki njegove potrditve kot nosilca državne liste je v vsej državi znatno oživila volilno gibanje. Zlasti ugodno pa je uplival oni del predsednikove izjave, ko pravi, da se more v vsakem srezu vezati po več kandidatov na njegovo državno listo in da bo smatral vsakega kandidata, ki ga bo pridružil svoji državni listi kot enako dobrega in draga sodelavca. Po vseh srezih se je takoj nato opazilo oživljeno delovanje kandidatov. Mnogi, ki preje niso nameravali kandidirati, so sedaj pričeli zbirati potrebne podpise in posledica tega je, da bo le prav malo srezov, ki bi imeli le enega kandidata. Mnogo srezov pa bo, ki bodo imeli tudi po tri in več kandidatov.

Mnenje nekaterih, da bodo potekle sedanje volitve brez zanimanja javnosti se je torej čisto izjalovilo, temveč je nasprotno pričakovati, da bo v srezih borba prav ostra. Seveda pa kljub vsej ostroti ne bo zavzela niti od daleč onih dimenzij, kakor nekdanj. Tistega obupnega klevetanja kandidatov ne bo, prav tako pa tudi ne one nelepe demagogije. Boj bo oster ali vedno v mejah stvarnih argumentov in brez sovraštva. Predvsem pa ta boj ne bo razjedal naroda, ker bodo vsi kandidati na stališču jugoslovanskega edinstva in bo torej vse družila jugoslovanska zavest.

Voliven boj bo postal tako bolj tekmovalen, kdo more bolj koristiti narodu in v tem je njegova velika pridobitev.

Posebna prednost novega volivnega zakona pa je v tem, da nikogar ne izključuje od kandidature, če je le čisto na jugoslovanskem stališču. S tem je omogočeno vsakemu stanu, da si izbere zastopnike, kakoršne si želi. Poročila tudi že pravijo, da se bodo vsi stanovi te prilike poslužili in da bodo zato v novem parlamentu imeli vsi stanovi svoje zastopnike, kakor so si jih sami izbrali, ne pa kakor so jih jim izbrali razni generalni štabi strank.

Dober vtis je napravilo v javnosti tudi to, da je bila državna lista s predsednikom vlade kot nosilcem liste vložena mnogo

prej, kakor pa to zahteva zakon. To dejstvo kaže na veliko volivno pripravljenost pa tudi na dober odmev, ki ga je našla državna lista med narodom. Obenem pa je bilo s tem pridobljeno mnogo dragocenega časa, da se bodo mogle srezke kandidatne liste sestaviti s čim večjo vestnostjo.

Uvod v voliven boj je nad vse pričakovanje dober, kar mora samo dvigniti vne-mo vseh patriotov, da bo 8. november čim mogočnejša zmaga jugoslovanske misli.

Naloge bodoče jugoslovanske večine

Splitska »Jadranska Pošta« piše:

»Političen postulat sedanjosti je, da na volitvah zmaga sposobna večina, ki bo mogla neovirano vladati in mirno reševati ono celoto nad vse težkih vprašanj, ki se tičejo življenja in napredka našega naroda. V prvi vrsti je to gospodarsko vprašanje.

Jugoslovanska misel hoče skupno življenje vsega naroda brez ozira na zgodovinske in zemljepisne meje, ki so mogle obstojati v prejšnjih dobah, toda ne danes. Jugoslovanska misel hoče tudi ustvarjajoče delo za ta narod. Novi volivni zakon predvideva i eno i drugo.

Nova doba nalaga narodu nove naloge. Te se morejo doseči samo z ustvarjajočim delom in ne s praznimi debatami. To delo mora odpreti našemu narodu nove vire blagostanja. Za ta posel je potrebno sodelovanje in tekmovalen boj.

Novi volivni zakon nam je dal vse predpogoje za to. Ze od davna so se čule z vseh strani želje, da je treba začeti z resničnim delom brez preprirov in sporov. To smo sedaj dosegli. Treba sprejeti jugoslovansko edinstvo kot činjenico, razširiti svoj pogled čez zvonik rodne kraja in čez grice svoje pokrajine in se ravnati po skupnih željah in potrebah enotnega naroda. Ko se to doseže, tedaj je šele mogoče pričeti z onim tako potrebnim delom, ki nas čaka.

Bodoča jugoslovanska politična večina, ki bo prevzela vlado, bo mogla vsled volivnega zakona izvršiti vse one naloge, ki so ji jih naložili volivci.

Ureditev prometa z devizami in valutami

Zakon o kazenskih sankcijah

Beograd, 9. oktobra. AA. Nj. Vel. kralj je na predlog finančnega ministra in po zaslišanju predsednika ministrskega sveta predpisal in objavil zakon o kazenskih sankcijah zaradi izvrševanja člena 7. pogodbe med državo in Narodno banko za izvršitev zakona o denarju kraljevine Jugoslavije z dne 11. maja t. l.

Člen 1. Finančni minister se pooblašča, da kaznuje prekršitve predpisov pravilnika o regulaciji prometa z devizami in valutami in vseh drugih naredb, izdanih na podlagi čl. 9. po-

za prestopke proti pravilniku

godbe med državo in Narodno banko, z denarno kaznijo do treh sto tisoč dinarjev, v hujših in ponovnih primerih pa vrhu tega še z ukinitvijo pravice poslovanja z devizami in valutami. Preiskava in proglasitev kazni se izvrši po postopku, določenem v členu 19. pravilnika o reguliranju prometa z devizami in valutami.

Člen 2. Ta zakon stopi v veljavo in dobi obvezno moč z dnem razglasitve v Službenih novinah.

Naraščajoča napetost na Daljnem vzhodu

Japonska namerava

Šanghaj, 9. oktobra. AA. Po zatrdilih nekaterih uradnikov tukajšnjih misij imajo Kitajci veliko zaupanje v Društvo narodov, da bo pravično uredilo spor med Kitajsko in Japonsko. Če Društvo narodov ne bo posredovalo za Kitajce, bo morala kitajska vlada odstopiti.

V krogih, ki simpatizirajo s Kitajsko, se izraža skrb, ker se doznavajo iz japonskih vojaških krogov, da hoče Japonska zvaliti vsi krivdo za kitajsko - japonski spor na Kitajsko in namerava baje celo napovedati Kitajski vojno.

Šanghaj, 9. oktobra. AA. Japonski generalni konzul je posvaril kitajskega veli-

baje napovedati vojno

kega župana v Šanghaju, da bo morala japonska vlada sama poskrbeti za varnost svojih državljanov v Šanghaju, če bi se zanje ne zavzela kitajska oblastva. Pristavil je, da smatra japonska vlada protijaponski pokret v Šanghaju za sovražno dejanje.

Zeneva, 9. oktobra. d. Zaradi novih alarmantnih poročil iz Mandžurije je bilo sklicano zasedanje Društva narodov za prihodnji torek v Ženevi. Pričakujejo, da pride-ta tudi Briand in lord Reading, ki se udeležita zadnjih poskusov, da se prepreči kitajsko-japonska vojna.

Tolmačenje zakona

Beograd, 9. oktobra. AA. V smislu § 97 zakona o izvršbi je pravosodni minister izdal tole tolmačenje:

Dražbe (javne prodaje) premičnin in nepremičnin se ne bodo vršile v dnevih, omenjenih v § 3 zgoraj omenjenega zakona. Izjeme so dovoljene edino pri dražbi nepremičnin v primeru neodložljive potrebe, na primer, če gre za stvar, ki se lahko pokvari.

Nove znamke v prometu

Beograd, 9. oktobra. AA. Minister za promet je sklenil, da pridejo od 1. novembra t. l. dalje v promet pretiskane znamke, izdane o priliki tisočletnice hrvaškega kraljevstva. Na znamkah bo pretiskano »Kraljevina Jugoslavija«. Znamke po 50 par in po en dinar se bodo prodajale po 50 par nad nominalno, to je znamke po 50 par za dinar, a znamke po dinarju za dinar in pol. Znamke po tri dinarje se bodo prodajale v korist centralnega odbora v Duvnju, nominalna vrednost pa v državno blagajno. Kot poštna taksa velja nominalna vrednost. Te znamke bodo v prometu do 30. aprila 1932. vključno.

stvo, da je Venizelos prestavil težišče svoje zunanje politike na izvenbalkanska tla.

In ta značaj nove grške zunanje politike je sam zadosten razlog, da jo zasledujejo posebno sosedji z budno pozornostjo, zlasti tudi v Sofiji.

Italijanski letalski minister v Zagrebu in Beogradu

Zagreb, 9. oktobra. k. Pol ure, preden je bil pričakovani, je pristal na zagrebško letališče italijanski letalski minister Balbo. Na letališču so bili le polkovnik Naumović in ostali naši častniki. Italijanski generalni konzul je pristal s svojim spremstvom prekasno. General Tedeschi, ki spremlja ministra, je pristal s svojim letalom na letališču ob napovedani uri. Ob 11. uri je Balbo nadaljeval svoj polet proti Beogradu.

Beograd, 9. oktobra. 1. Tik pred 13. uro je pristal italijanski letalski minister Balbo na zemunskem letališču. Pričakovali so ga italijanski poslanik Galli s člani poslanstva, letalski poveljnik general Nedić s svojim spremstvom. Minister Balbo se je v spremstvu poslanika Gallija odpeljal v Beograd. Jutri bo nadaljeval svoje potovanje z letalom proti Bukarešti, kjer se udeležil letalske konference.

Imenovanja v vojni mornarici

Beograd, 9. oktobra. 1. Na predlog vojnega ministra so bili s kraljevim ukazom postavljene za vršilca dolžnosti poveljnika pomorske arzenala kapetan vojnega broda Kupin J. Richard, za vršilca dolžnosti poveljnika pomorske obrambe Sele korvetni kapetan Labaš D. Janko, za vršilca dolžnosti poveljnika minerske komande fregatni kapetan Dominik J. Milan, za vršilca dolžnosti poveljnika broda »Krivodolje« korvetni kapetan Fink J. Ervin, za šefa tehničnega zavoda pomorske arzenala inženjerski polkovnik dr. Reingold Vid, za vršilca dolžnosti poveljnika prve torpedne divizije in torpiljerke »T 7« korvetni kapetan Uhlik Aleksander, za poveljnika torpiljerke »T 1« korvetni kapetan Pirc Metod. Razrešeni so bili svojih dolžnosti poveljnik torpiljerke »T 1« korvetni kapetan Uhlik Aleksander, kontreadmiral Vučer Franjo in Salcher Rihard, korvetni kapetan Kober Ivan in poročnik vojnega broda I. razreda Klinar Henrik ter Pirc Boris.

Napredovanja

Beograd, 9. oktobra. 1. Kontrolor mer in uteži pri oddelku za kontrolo mer in uteži na okrajnem glavarstvu v Celju Novak Ignac je napredoval iz 9. v 8. položajno skupino.

Obisk turških ministrov v Budimpešti

Budimpešta, 9. oktobra. n. Predsednik turške vlade Ismet paša in turški zunanji minister Tevrik Rudži bej prideta v nedeljo popoldne v Budimpešto.

Seja magistratnega gremija

Stavbna dovoljenja za 7 novih hiš, uporabna pa za 16 hiš in 1 palačo. — Ureditev vojaških grobov pri Sv. Križu.

Ljubljana, 9. oktobra.

Popoldne se je vršla seja magistratnega gremija, na kateri je bilo sklenjeno:

Francu Komaru se podeli koncesija za izhod na Celovski cesti št. 56. — Pritožbi ljubljanskih vrtnarjev proti reorganizaciji mestnega vrtnarstva na trgovskih podlagi se ne ugodi, ker gre le za prodajo lepotečnega grmovja, kolikor ga preostane. — Branjevka Josipina Marković obdrži svojo prodajno barako na dosedanjem prostoru nasproti Sv. Krištofa. — Na urgenco zveze bojevnikov se uredi vojaški grobovi na ljubljanskem pokopališču. Za izdelavo načrta se naprosi prof. Plečnika. — Za regulacijo Gradaščice se vzame okoli 5000 kv. metrov prsti s kakega mestnega travnika.

Stavbna dovoljenja.

Stavbna dovoljenja prejmejo: Inž. Medved Ivo za gradnjo vrtnega paviljona, Bukovec Josip za gradnjo visokoprtilne hiše in mizar-ske delavnice, Bončar Matija za gradnjo parne peči za pekarijo in adaptacije, Dobrič Emil in Marija za gradnjo enonadstropne hiše, Breskvar Ivan za gradnjo gospodarskega poslopja, Mavrič Anton za gradnjo garaže in drvarnice, Pečnikar Anton za gradnjo garaže, Savjov Rajko in Josip za gradnjo hiše in prizidka za mizar-sko delavnico, Gerkman Ludovik za adaptacijo portalov, dr. Spiller Muys za gradnjo enonadstropne hiše, Barbič Marin za gradnjo dvonadstropne hiše, Rovar Ema za gradnjo enonadstropne hiše, Stresen Adolf za gradnjo visokoprtilne hiše, Kovič Anton za prizidek nastrešja, Notar Alojzij za zasilno stanovanjsko barako, Hotel Miklič Fran za spremembo fasade, Štrubelj Andrej, Ojstrli Marija, Hlebič Jakob, Klarman Anita in Trgovsko bolnišnico in podporno društvo za kanalizacijo.

Uporabna dovoljenja.

Uporabna dovoljenja prejmejo: Sojer Fran za visokoprtilno hišo, Splošna maloželezniška družba za transformatorsko postajo, inž. Turnšek Viktor za enonadstropno hišo, Hrovatin Maks za dvonadstropno hišo, Valentincič Karol za pritlično hišo, Kovačič Anton za pritlično hišo, Pinterič Marija za enonadstropno hišo, Odbor za ustanavljanje in vzdrževanje delav-skih ustanov (Delavska zbornica) za adaptacijo, Sever & Comp. za trinadstropni prizidek skladišča, Subotič Katica za enonadstropno hišo, Kuštrin Franja za enonadstropno hišo, Košiča Katinka za enonadstropno hišo, Ogrinc Ivana za enonadstropno hišo, Rozman Janko za enonadstropno hišo, Šuštar Lovro za enonadstropno hišo, »Dom tretjeredne« za dvonadstropno hišo, Oražem Jože za enonadstropno hišo, Šker-janc Marija za enonadstropno hišo, Jerko Fran za enonadstropno hišo, Savez grafičnih radnika za štirinadstropno palačo, Lasan Ivan za enonadstropni prizidek.

Raznosterosti.

Za obrabo cest o Vseh svetih plačajo avto-busi, ki bodo vozili h Sv. Križu, po 200 Din. Vožnja pa sme stati največ 5 Din.

Za mestni fizikat se nabavi avtomobil znam-ke Citroën za nakupno ceno 77.000 Din.

Za mestni rastlinjak se odda dobava cevi in grelocev tvrdki Pičman.

Smrt. čl. književnika

Praga, 9. oktobra. AA. Stašek, najstarejši češkoslovaški književnik in znani romanopisec, je danes umrl, star 88 let. Pokojnik je bil leta 1919. član narodne revolucionarne skupščine.

Noblova nagrada za književnost

Stockholm, 9. oktobra. AA. Letošnja Noblova nagrada za književnost je bila podeljena švedskemu pesniku dr. Eriku Karfeldu. Nagradni pesnik je umrl maja meseca.

Žrebanje srečk državne loterije

Beograd, 9. oktobra. 1. Pri današnjem žrebanju srečk 5. razreda XXII. kola državne razredne loterije so bile izžrebane naslednje srečke: za nagrado 40.000 Din srečka št. 42.324, za nagrado št. 30.000 Din št. 93.329, za nagrado po 20.000 Din pa srečki št. 45.083 in 25.202.

Dunajski sadni trg

Dunaj, 9. oktobra. d. Na današnji sadni trg so pripeljali 9 vagonov jugoslovanskih češpelj, 3 vagone grozdja in 5 vagonov jabolk; z Madjarskega je prišlo 5 vagonov grozdja in 2 vagone češpelj, iz Italije 2 vagone grozdja, iz Bolgarije 7 vagonov grozdja in iz Grčije 1 vagon grozdja.

VREMENSKA NAPOVED.

Dunaj, 9. oktobra. d. Jasno, tu in tam jutranje megle, ponoči hladno, podnevi mlo vreme.

Črnomeljski odbor za pomoč Beli Krajini

Beda v Beli Krajini zaradi suše, toče in požarnih katastrof

Črnomelj, 7. oktobra.

Danes se je sestel v Črnomlju na pobudo mestnega županstva in sreskega načelnstva v Črnomlju k seji občinski odbor, kateri so prisostvovali odborniki Rdečega križa in Sokolskega društva, da bi z združenimi močmi pomagali lajšati strašno bedo, ki preti revnemu belokrajanskemu ljudstvu kot posledica strašne suše, ki je letos uničila skoraj vse pridelke v črnomeljskem srezu.

Bela Krajina je že po naravi suha zemlja, letošnje leto pa ni padlo nad tri mesece skoraj kaplje dežja, zato je koroza, ki je glavni pridelak, jako labo obročila, otave niso kosili nikjer v srezu, ker so bile košenice kot posmone, živina se ni mogla pasti in kmetje so jo zaradi pomanjkanja krme jeli prodajati za vsako ceno. Edino upanje so jim bili še vinogradi, katere pa jim je uničila toča, razen onih

v okolici Semiča, tako da niti listja ni ostalo na trtjah. Ajdo je uničil mraz, poleg tega pa so letos številne požarne katastrofe še povečale bedo. V Špeharjih je pogorelo 14 posestnikov vse, v Jelenji vasi je štirim gospodarjem uničil ogenj hiše in gospodarska poslopja, v Tušem dolu isto štirim, razen tega pa je bilo nad 15 manjših požarov. Podpore izseljencev iz Amerike so radi gospodarske krize, ki je zajela ves svet, tudi prenehale.

Zato se je v Črnomlju osnoval odbor, ki bo vodil akcijo za pomaganje najrevnejšim. Prošnje za pomoč in podporo so bile predložene že banski upravi in centrali Rdečega križa, od koder se je nadejati pomoči. Odbor pa se bo skupno z odborom, ki se je sestavil v ta namen tudi v Ljubljani, obrnil tudi na posameznike in upa, da ne zamenj.

Zaposlitev žensk je najbolj neprimerna v kovinski industriji

Zanimiv in važen socialen in narodno gospodarski problem -- ženska delavna moč kot slabši riziko v socialnem zavarovanju

Socialna zakonodaja je že v svojem začetku vsebovala celo vrsto norm o zaposlitvi žena in otrok v obratih, ki so posebno nevarni človeškemu zdravju. Kot primer omenimo samo nočno delo, katerega ne more trajno prenašati nežen telesni organizem žena in otrok. Hiter napredek socialne higijene in medicine je v povojnem času še mnogo doprinesel k tozadevnim poglavjem zakonov o delavski zaščiti. Vedno intenzivnejše izpolnjevanje kurativnega delavskega zavarovanja s takozvanim preventivnim zavarovanjem -- katerega glavni namen je olajšati socialna bremena s preprečevanjem in omejevanjem obolenj, neugod itd. -- zahteva točno poznavanje industrij in obratov, katerih delo ni prikladno za žene. Vprašanje, kdaj se smejo mesto moških zaposliti tudi ženske, je čedalje bolj važno in pomembno, ker se ženskam odpirajo vedno novi poklici, kateri so bili nekdaj dostopni samo moškim.

Tega vprašanja se hočemo nekoliko dotakniti na podlagi vsakoletnih publikacij statističnih podatkov OUZD v Ljubljani. Kot merilo za usposobljenost ženske zaposlitev hočemo vzeti razliko med žensko in moško morbiditeto. Pod morbiditeto razumemo število bolezenskih dni, kateri odpadejo povprečno letno na vsakega (moškega ali ženskega) zavarovanca. Čim višja je ženska morbiditeta v primeru z moško morbiditeto v posamezni industriji, toliko manj so prikladni ženski delavci v dotični industriji. Bolezenski dnevi porodov in splavov v sledeči tabeli niso upoštevani, ker sicer primerjava moške in ženske morbiditete ne bi imela pravega smisla.

Ženska morbiditeta višja (+), oziroma nižja (—) od moške v letu 1929.:

kovinska industrija	+ 532
živilska industrija	+ 288
gospodinjstvo	+ 174
gradbena industrija	+ 163
papirna industrija	+ 147
gledališča, prosti poklici	+ 143
poljedelstvo	+ 101
pisarne, denarni zavodi	+ 092
poligrafija	+ 067
usnarska industrija	+ 002
saniteta, higijena	+ 001
gostilne, kavarne in prenočišča	— 028
tekstilna industrija	— 052
kamenje in zemlja	— 114
oblačilna industrija	— 122
trgovina in skladišča	— 190
lesna industrija	— 193
promet	— 318
rudarstvo in topilnice	— 420
kemična industrija	— 730

Zaposlitev ženskih v kovinski industriji je najmanj opravičljiva. Nadomestitev ženskih z moškimi delavci bi morbiditeto znižala v tej industriji za okoli 5 dni, to je pri 15 dneh morbiditete cela tretjina, kar pomeni vsekakor znatno znižanje bremen bolniškega zavarovanja. Podrobnejši študij kaže, da ženske v kovinski industriji bolehalo v glavnem na vseh diagnozah neprimerno več kot moški. Podobno velja tudi za naslednje industrije v gornji tabeli.

V kemični industriji je morbiditeta ženskih za 730 dni oziroma za 303 povolnejša od mo-

ške morbiditete. Manjšo morbiditeto ženskih v tej industriji povzroča brez dvoma okolnost, da so ženske zaposlene v manj nevarnih delih obrata kot moški. Vsled tega ne smemo zaključevati, da bi nadomestitev moških delavcev z ženskimi v kemični industriji zmanjšala morbiditeto in bolniške prispevke. Podobno velja tudi za predhodnje industrije v gornji tabeli, katere izkazujejo negativne diference. Zelo važno in interesantno bi bilo ugotoviti, kakšno bi bilo razmerje med moško in žensko morbiditeto v vsaki industriji pri popolnoma enakovrstni zaposlitvi obeh spolov. Da nista oba spola enako eksponirana, je razvidno tudi iz dejstva, da je ženskih obratnih in drugih neugod relativno neprimerno manj kot moških. Zaposlitev ženske je torej zelo zanimiv in važen socialni in narodno gospodarski problem.

Manjša eksponiranost ženske ima poleg cele vrste drugih vzrokov (n. pr. manjša povprečna starost itd.) za posledico, da po statističnih izkazih OUZD kaže ženska boljši riziko kot moški. Povprečna morbiditeta ženskih (brez porodov in splavov) je znašala v letu 1929, samo 8.465 dni napram moški morbiditeti 9.359 dni. V resnici so pa ženske tudi v socialnem zavarovanju prav tako slabši riziki kot v privatnem življenjskem zavarovanju, katero uporablja celo vrsto premijskih dodatkov (doklad) za ženske rizike.

V novi škofjeloški šoli

Vzgleđen primer delavnosti šolske občine.

Škofja Loka, 9. oktobra.

Ko so lani prve dneve septembra pričeli z graditvijo novega prosvetnega doma za škofjeloški šolski okoliš, so mnogi dvomili, če bo graditelju gosp. Emilu Tomažiču uspelo postaviti veliko stavbo v dogovorjenem, razmeroma kratkem času pod streho. No, gradnja se je izvršila v najlepšem redu in tako je mestni stavbenik g. Tomažič iznova utrdil itak svoj priznani sloves. Škofjeloška šola je pod streho in skoro bo slovesno odprta.

Šolsko poslopje je z dolžino 63 m v fasadi obrnjeno proti jugu. Dvonedstropna stavba ima ob vhodu dva polkrožna prizidka za stopnišče, sredina pa nosi nad trojnimi vrati pri vhodu masiven in velik balkon, ki je podprt s 4. stebri. V arhitektonskem pogledu bi se dala stvar urediti morda bolje — ali pa le motijo očli Zunanost poslopja je prebarvana s tremi različnimi toni, ki so jako posrečno izbrani. V vsej šoli so vzdana okna in vstavljeni šipe. Notranjost prosvetnega hrama je absolutno praktična. Skozl prostoren vestibul je na levi meščanska šola in na desno osnovna. Tla na hodniku so iz teraco tlaka, v učilnicah parketna. Vseh sob v šoli je nad 30, med njimi 14 učilnic v velikosti 8 x 6 x 4 m. 10 učnih sob je namenjenih osnovni šoli in 4 meščanski. V šoli bosta stanovanji za slugi, soba za deška ročna dela, poliklinika s stranskimi kabinet, dve pisarni, dve zbornici, dvorana za risanje obrtne nadaljevalne šole, kuhinja s pritlikinami za gospodinjstvo nadaljevalno šolo, kopalnica, kotlarna itd. V vseh prostorih je dovolj svetlobe, solnca in zraka, kar je posebno važno povdariti, kajti bo na ta način šolska mladina ob-

varovana pred napadi zavratnih bolezní. Centralna kurjava in vodovod sta speljana in tudi z instaliranjem elektrike so večidel gotovi. V manj rabljenih prostorih so postavili peči.

Telovadnica z gledališkim odrom je že tudi pokrita. Kljub senčnati legi postoji upanje, da bo telovadna dvorana dobro služila telesni vzgoji mladine. Svetlobe bo precej, na odru pa se bodo izlaha vršili nastopi manjših iger. Telovadnica je z ostalo šolo v tesni zvezi in leži nasproti glavnemu vходу.

Sedaj so zaposleni z izvrševanjem manjših notranjih del. Polagajo parkete, postavljajo peči, urejajo školjke za vodo in preizkušajo centralno kurjavo. Ko bodo s tem gotovi, navozijo mizarji mize, stole, katedre, table in omare, kakor so zamišljene po posameznih sobah.

Dela izvršujejo izveščine domačini, uveljavljajo se tudi ljubljanski obrtniki.

Poleg šole postavljajo stanovanjsko hišo, ki bo poleg 6 samskih sob nudila stanovanje ravnatelju in upravitelju. Celotni kompleks ca. 6000 kv. metrov bo v kratkem dobil popolnoma drugo lice in bo šolski del mesta ob poti proti pokopališču med najlepšimi. Meja dobi čedno ograjo, cesta napram Stari Loki bo izravnana.

Šola je škofji Loki v čast, ker izraža strem-ljenje ljudstva po prosveti. Njeni graditelji so si postavili najlepši spomenik dela.

Kako je regulirana Gradašica

Ljubljana, 9. oktobra.

V zvezi z regulacijo Ljubljane, ki se je po dolgih debatah letos vendarle pričela, se je pričelo uspešno reševati tudi vprašanje Gradašice. Vsa regulacijska dela je prevzela trdka Dukič, ki je s številnimi delavci in kamnoseki v par mesecih uravnila strugo ter jo obzidala z železobetonskim zidom ter kamenito škarpo. Te dni so bila glavna dela končana ter so v regulirano strugo že lahko spustili vodo. Gradašica pa s tem seveda ni popolnoma urejena ter se dela na obrežjih pridno nadaljujejo.

Od izliva Gradašice v Ljubljano pa do Trnovskega mostu so ob strugi Gradašice zgradili obrežna železobetonska zidova ter teče zdaj Gradašica tamkaj v ravni črti. Od Trnovskega mostu dalje proti Mirju pa so obložili oba bregova z rezanim podpeškim kamenjem, vmes pa so na mnogih krajih napravili s traoskih vrhov prav do struge Gradišice manjša stopnišča, ki tamkajšno okolico močno poživljajo. Na Mirju pa so strugo Gradišice samo nekoliko zravnali, omilili nekatere hude ovinke, napravili na novo brežine, pozneje pa bodo ob straneh struge zabili še močne lesene pilote, vmes pa nasadili prodja in vrbe. Tako bo naravna pa trdna škarpa, ki bo povrh vsega še živa, ko se bo vrbovej enkrat dovolj razraslo. Na Mirju nameravajo pozneje urediti ob Gradašici manjši park ter druge nasade, ki bodo ta kraj napravili mišič in prijeten. Trnovo bo tako izgubilo svoj predmesten značaj, ker bo nekako nujno zvezano s centrom mesta.

Razen regulacije struge pa so se lotili v Gradašici tudi zgradbe novih mostov. Nič manj kakor 4 novi mostovi so zrastle tamkaj tekoma enega leta. Če spremljamo Gradašico proti njenemu toku, pridemo najprej do novega železobetonskega mostu pred Tenentetovo gostilno, ki je pravkar v delu. Nadomestoval bo staro leseno brv, ki je dolga leta posredovala osební promet med Krakovcem in Trnovcem.

Prav tako so namesto starega trnovskega mostu zgradili nov železobetonski most pred trnovsko cerkvijo, ki bo seveda mnogo lepši kakor je bil sedanji. Predvsem bo znatno širši, dalje bo imel moderne hodnike, zgrajen pa bo tako, da bo delal čast Trnovčanom. Na vseh štirih oglih bodo postavljene kamenite piramide; sicer pa bo most razen oboka, ki je železobetonski, zgrajen iz rezanih kamenitih kvadrov. Most je že nekaj tednov zgrajen ter zdaj zasipajo praznine na obeh straneh zbetoniranega oboka. Postavljajo tudi kamenito ograjo, ki bo na eni strani imela v sredini kip Sv. Janeza Krstnika, na drugi strani pa bo stala manjša piramida iz kamna, vrh piramide pa bo luč.

Tretji most premostuje Gradašico v Groharjevi ulici. Ta most je bil sprva postavljen čisto na suhem, pozneje so šele strugo prekopalí in napeljali Gradašico pod novim mostom. Most za promet še ni odprt, ker so šele pred tednom pričeli dovažati z vozovi k mostu material ter zdaj z njim zasipajo velikanski prazen prostor ob mostu. Ta most je zelo širok, ker je tudi Groharjeva ulica izredno široka. Čez ta most bo šel v bodočnosti ves promet s Tržaške ceste čez Kolezijo v Trnovo. Najbrž bo po tej ulici in čez ta most speljan enkrat tudi tramvaj v Trnovo.

Četrty most je v Koleziji, ki ga pravkar grade.

Temeljna zidova ob bregovih sta že postavljena ter so pustili le vrzeli, v katere je položena stara lesena brv, ki je sedaj vezala oba bregova Gradašice. Odtod bo iz Kolezije speljana nova cesta proti Viču in proti Mirju. Vsa tamkajšnja okolica bo seveda z vsemi temi mostovi precej pridobila, ker jo Gradašica ne bo več ločila, marveč vezala med seboj.

V Gradašici so dalje zgradili ob Cerkveni ulici široko perišče, h kateremu je treba napraviti le še primeren dohod, pa bo porabno. S tem periščem, kakor tudi z mnogimi stopnjicami, ki so pozidane vzdolž regulirane Gradašice, je znova poživljena in potrjena predmestna romantika, ki v Trnovem torej še ne bo tako brž izumrla.

Pokladanje električnih kablov

Z velikim razvojem Ljubljane, ki je nastal po svetovni vojni, rastejo v mestu seveda z vsó naglasic dneva v dan tudi druge potrebe prebivalstva. Zlasti razne plinske, vodovodne in električne napeljave vsako leto močno obremenjujejo mestni proračun. Saj stane meter električnega kabla, ki ga pokladajo v izkopane jarke po mestu, okrog 300 Din. Tudi dni pokladajo električni kabel na Sv. Petra nasipu. Ta kabel bo speljan iz mestne elektrarne po Resljevi cesti do Ljubljane, odtod pa za Ljubljano do Marijinega trga v novi transformator, ki so ga zgradili ob tromostovje pod cesto ob Ljubljani. Že prej pa so položili kabel od Marijinega trga za Ljubljano do Dvorčnega trga ter čez Zidovsko ulico v Gajevo ulico, odtod pa po Rimski cesti do transformatorja na križišču Ibeitewoisev in Rimske ceste. Hkrati s temi deli bodo zgradili na tamkajšnjem križišču nov transformator, ki pa bo pod zemljo. Poleg sedanjega transformatorja je še skopana velika jama, ki jo zdaj betonirajo; semkaj bodo položili vse transformatorske naprave; sedanji transformator pa bodo podrlí. S tem bodo seveda močno ustregli tamkajšnji okolici, ki se je za odstranitev transformatorja močno prizadevala.

Občni zbor Družbe sv. Rafaela za varstvo izseljencev

se je vršil 8. t. m. v dvorani Delavske zbornice v Ljubljani. P. Kazimir Zakrajšek je poročal o delovanju družbe v preteklem letu in o sporedu za prihodnje leto. Družba je imela letos velik razmah in skrbela je za to, da so naši izseljeniški izletniki odnesli iz naše domovine najboljše utise. K temu je g. minister n. r. Gostinčar pripomnil, da se je raznesel po Ameriki glas o naših dobro urejenih razmerah.

Cilj družbe je doseči boljše in ustvarjati trajno zvezo med našimi izseljenci v tujini in njih svojci v domovini in med domovino sploh. To je potrebno posebno ob smrti radi dosege zapuščine po upravičenih dedičih.

Da je imela družba tolik uspeh, se je zahvaliti v prvi vrsti naši banki upravi, predvsem pa banu dr. Marušiču, ki je bil pred leti sam med našimi izseljenci v Ameriki. Zahvalil se je na to tudi prevzetošemu škofu in duhovščini, ki na Rafaelovi nedelji pojasnjuje potrebno delovanje družbe sv. Rafaela za naše izseljence. Tajnik je poročal o živahnem delovanju družbe sv. Rafaela v preteklem letu. Družba je podpirala izseljeniške povratnike, ki so dospeli brez sredstev v Ljubljano. Preskrbel je jim je vožnjo do doma. Družba je bila v dobrem stiku z našimi izseljeniški duhovniki v Franciji, Holandiji in Nemčiji. Posebno mnogo dela je bilo ob sprejemu ameriških izletnikov in ob letovanju otrok slovenskih rudarjev iz Nemčije.

Blagajnik kanonik Vole je poročal, da znaša bilanca družbene blagajne 39.456 Din aktiv. Zahvalil se je ministrstvu za socialno politiko, Narodni obrani, Šumarskemu industrijskemu podjetju Drvar-Dobrljin, za naklonjene denarne podpore in prečastitim župniškim uradom za ob raznih prilikah nabrane denarne prispevke. Poročilo blagajnika je bilo posebno pohvalno sprejeto na znanje in je dobil družbeni odbor na predlog pregledavca računov ministra n. r. Gostinčarja absolutorij.

Pri volitvi odbora so bili soglasno izvoljeni vsi dosedajni družbeni funkcionarji, in sicer p. Kazimir Zakrajšek, dr. Vladislav Pegan, Josip Vole, Anton Marinček, Franc Miklavčič, Vinko Zor, Valentin Tomc, Janez Kalan, Jakob Gašparič, za pregledovalce računov pa Josip Gostinčar in Valentin Sitar. Na novo je bila v odbor izvoljena gospodična Vera Remčeva.

O potrebni skrbi za naše izseljence v verskem in narodnem oziru sta še govorila gg. duh. svetnika Kalan in Mrkun. Zastopnik zbornice za trgovino, obrt in industrijo je poudarjal potrebo ureditve izseljeniškega adresarja. Občnega zbora sta se vdeležila tudi banki svetnik dr. Karlin in izseljeniški nadzornik Fink.

Claude Anet:

Arijana

Roman ruske deklice.

Nenadoma se je njegov nastroj preobrnil. Bil je miren, mislil na potovanje, na posle. Peljal se je v pisarno. Tukaj se je domislil, da mora pozvedeti, kaj se je zgodilo z Ariano. Hotel jo je poklicati k telefonu... Zdaj mu ni mogla več prizadejati ne bolesti ne radosti. Toda v zadnjem hipu se je premislil. Čemu ne bi se smel prav za prav še videti pred odhodom? Čemu ne bi jedel z njo kakor z nekom, ki mu je bil nekoč blizu in je zdaj ravnodušen do njega?

Poklical je sla in mu dal ustno naročilo:

»Dobro si zapomni, da porečeš dobesedno, kar ti naročam: Arijana Nikolajevna, Konstantin Mihael vam pošilja svoje pozdrave in vas prosi, če bi nocoj z njim večerjali. Odpotuje ob desetih.« Ko se je sel vrnil, ga je Konstantin rezko vprašal:

»Kaj je delala Arijana Nikolajevna? Kaj je odgovorila?«

»Arijana Nikolajevna je pravkar telefonirala. Smejala se je pri aparatu. Postala je in me poslušala, nato je rekla: »Dobro« in telefonirala dalje.«

Še preden je Konstantin stopil v stanovanje, je vedel, da ga snidenje z Ariano ne bo prav nič razburilo. Neprisiljeno jo je pozdravil, toda ni je poljubil. Govoril je in molčal brez zadrege. Otopelost in brezčutnost sta se mu zajedli v dno duše. Arijana ni bila ne vesela ne žalostna, ne čuvstvena ne cinična. Pomagala mu je spravljati papirje in prtljago. Za mizo sta se vlijudno pogovarjala o ravnodušnih rečeh. Ni ga vprašala, kdaj se vrne, tudi glede hotelskega stanovanja nista govorila. Pozneje, ko je zaklenil svoj kovčeg, mu je izročila hlebkce kruha, ki mu jih je sama pripravila za pot. Zavila jih je v bel papir in ga prevezala z višnjevim trakom.

Spremila ga je na postajo, mu uredila knjige in časopise v kupeju, mu podala popotno čepico in vtaknila v kozarec celo rožo, ki jo je imela za pasom. Nato sta čakala na peronu znamenja za odhod. Konstantin je položil svoj lakot pod njeno pazduho. Mehanično je hodil gor in dol, brezizrazni pogled mu je strmel v kameniti tlak. Ni govoril. Bil je silno utrujen, da ni mogel misliti. Arijana ga je skrivaj pogledovala. Zнала mu je brati z obličja, zato je

spoznala po njegovi bledebi in nervoznih gubah okrog njegovih oči, da preživlja strašno krizo. Ali ne bo izpregovoril besede? Ali pojde tako od nje in jo pusti samo sredi noči? Tudi ona je molčala, ni si upala nič vprašati ne izpregovoriti besedice. Minute so minevale in strah ji je stiskal srce. Napetost med njima je prišla na vrhunec. Zdelo se je, da ne more nobena reč prurušiti tega molka, v katerega sta se pogreznila in ki ju bo za večno ločil.

Trije udarci zvonca so odmeili, odgovoril jim je živžig lokomotive. Konstantin je molče objel deklico. Stal je vzravn na prvi stopnici voza. Vlak se je začel obotavljajoč pomikati dalje. Arijana je korakala poleg voza, toda moči so jo zapuščale, bila je blizu omedlevice. Dvignila je svoj smrtno ranjeni pogled še enkrat k svojemu ljubimcu. Videl je, kako so jo solze oblike.

Nenadoma je prijel za kljuko, se sklonil naprej, potegnil s prosto roko Ariano k sebi in jo nesel v kupe. Vrata so se zaprla za njima. Spustil jo je na blazino in pokleknil pred njo.

»Kaj delaš?« je jecljala. »To je blaznost...«

»Tiho, prosim te, tiho!«

In molče jo je obsul z vročimi poljubi...

KONEC.

Jz Dravske banovine Ljubljana

d Banov dar. Ko je bil ban dr. Drago Marušič imenovan za častnega člana občine Dramlje v celjskem srezu, je podaril za tamnoje občinske reveže 1000 Din. Zupanstvo se mu za velikodušni dar s tem najiskrenejše zahvaljuje.

d Za stradalce po suši je daroval g. Stele Jernej 200 Din, neimenovana poštna upokojenka 100 Din. Iskrena hvala. — Pisarna Rdečega križa je v Wolfovi ulici, Oražmov dom, dvorišče. Čekovna položnica ima števil. 11.104. Pošiljka se naj označi: »Za stradalce«. — Po 100 Din so darovali gg. dr. I. Verčon, I. Hribar, so darovali gg. dr. Ivan Verčon, Ivan Hribar, Marija Hribar, Zlatica Hribar. Iskrena hvala plemenitim darovalcem! — Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani.

d Konzulat Češkoslovaške republike nam sporoča, da se je konzul g. ing. Josef Ševčík vrnil z dopusta in prevzel posle.

d Izročitev francoskega odlikovanja dr. Murniku. Francoski konzul g. Richard Neuville je izročil te dni ob navzočnosti zastopnikov Sokolstva br. dr. Viktorju Murniku najvišje francosko odlikovanje red častne legije za njegove velike zasluge v telesni kulturi. Slavnost se je vršila na francoskem konzulatu v Ljubljani. Po čestitkah gospoda konzula in ostalih udeležencev se je odlikovanec v lepem govoru zahvalil za odlikovanje. K visokemu odlikovanju naše iskrene čestitke!

d Ameriški Slovenec vseučiliški profesor v Ameriki. Kakor poročajo slovenski ameriški listi, je ravnateljstvo državne univerze v Columbusu, Ohio, imenovalo clevelandskega rojaka Josip H. Kofalta za rednega profesorja kemičnega inženirstva. Profesor Kofalt je že pred leti dovršil svoje šolanje z najboljšim uspehom; poleg tega, da je strokovnjak v kemiji, je bil nedavno promoviran tudi za doktorja filozofije. Kofalt je živel na zapadni strani Clevelanda. Starši so mu že pred več leti umrli. Lani se je poročil z neko Kanadanko. Clevelanski Slovenci so na našega rojaka profesorja zelo ponosni.

d Drugo in zadnje vpisovanje za ritmično gimnastiko in ples telesno-kulturnega društva Atena se vrši v torek, dne 13. t. m. od pol. 18. do 19. ure v bel dvorani Uniona, kjer se dobe vsa pojasnila in se sprejemajo prijave interesentov za vse tečaje. Pouk otroškega tečaja se je letos poveril gđ. Maši Slavčevi, ki razpolaga s temeljitim znanjem in ob otroka uvaja z improvizacijo majhnih plesnih scen k smotni ritmični vzgoji, ki v deci vzbuja čut za ritmično, estetično in harmonično obvladovanje telesa. Po možnosti se bo vršil ta pouk mladine spomladi na prostem. Tečaj za deklice in dame vodi diplomirana učiteljica Mensendieck-šole gđ. Hana Pakkova. Moderne plesne za dame in gospode poučujeta plesna mojstra gg. Košiček in Trošt.

d »Za zdravje otroka!« Kot vsako leto, se vrši tudi letos dne 10. in 11. t. m. nabiralni dan TKD Atene. Z ozirom na plemenite namene, ki jih društvo s to velikopotezno akcijo zasleduje, se cenjeno občinstvo najljubše naproša, da s prispevki po možnosti podpre človekoljubno delo, ki mu društvo že leta z največjo poštrevolnostjo posveča vse svoje moči. Društvo se zaveda težkega momenta gospodarske krize, od katere so danes vse države več ali manj prizadete, toda vprašanje telesnega in duševnega zdravja naših otrok mora biti za nas vedno najbolj važno in mora ostati za vselej najaktualnejše: kajti na fizičnem in duševnem zdravju, kreposti in odpornosti mladine se zida narodova bodočnost, njegov prospek in napredek. Tega se moramo zavedati vsi, ako smo si pri vseh osebnih vsakdanjih skrbih, ki jih imamo v teh težkih časih v borbi za obstanek, vendarle ohranili še nekoliko idealnega čuta za skupno stvar. Društvo Atena vzdržuje z denarjem, ki ga zbere na ta in podobne načine šolsko kuhinjo, ortopedski zavod, otroško igrišče in telovadnico, kakor tudi vse druge socialne naprave, katere odgovarjajo ciljem, ki si jih je zahtevala v svoj program. Naše poštrevolne žene in dekleta bodo danes, soboto popoldne in jutri, nedeljo dopoldne pobirala po ljubljanskih ulicah in trgih prostovoljno prispevke. Apeliramo na cenjeno občinstvo, da ne odklanja kupnih listov, ter da vsakdo po svojih močeh prispeva za skupno stvar!

d Goljufija bivšega bančnega uradnika. 51-letni bivši bančni uradnik Rudolf Š. iz Ljubljane, ločen in brez stalnega bivališča, je prišel nedavno k inženjerju Attemesovega veleposlstva v Slovenski Bistrici Otmarju Miklanu in mu pod pretvezo, da je tajnik društva gozdnik posestnikov v Ljubljani, izvalil članarino v znesku 200 Din. Š. zasleduje policija tudi radi raznih drugih deliktov.

d Vremensko poročilo. Včeraj je kazal v Ljubljani barometer 773, termometer 11,6, relativna vlaga 90%, smer vetra NE 2, oblačnost 10. Najvišja temperatura je bila včeraj v Ljubljani 19,2 (10-8), Zagrebu 19,4 (11-7), Beogradu 21,4 (7), Sarajevu 22 (6-8), Skoplju 25,7 (6-3), Splitu 22,5 (14), Rabu 22,4 (13-4). V oklepajih označena je najnižja temperatura.

Rešena poroka

Anica čaka na svojega ženina. Za poroko dolobena ura je že prošla, ženina pa še ni. Končno pobiti eden izmed sorodnikov k Stankotu, ženinu, ki se nahaja v obupnem položaju. V sled glavobola mu je bilo nemogoče, se tudi ene misli poprijeti. Stankov prijatelj ne izgubi trenutka s tem, da bi popraševal po vzroku glavobola, ampak takoj razstopi dve Aspirin-tablete, katere je imel vedno pri sebi, v pol čaše vode in jih da ubogemu Stankotu izpiti.

Šele po poroki je mladi soprog izdal svoje ozdravljenje in pripomnil: »Glej, da bodo v našem gospodinjstvu vedno Aspirin-tablete.

Sobota, 10. septembra 1931: Frančišek. Pravoslavni, 27. septembra: Kalistrat.

Nočno službo imata lekarni Trnkoczy na Mestnem trgu in Ramor na Miklošičevi cesti.

*

■ Članstvu krajevnega odbora Rdečega v Ljubljani. Ker je naš tajnik zelo zaposlen pri akciji za stradalce radi suše, vljudo prosimo vse cenjene članice in člane, ki za leto 1931 še niso plačali letne članarine 30 Din, da jo plačajo po čekovni položnici št. 11.104 ali pa osebno v pisarni, Wolfova ulica, Oražmov dom. Ostanite nam zvesti, kakor doslej in podpirajte nas pri velikem človekoljubnem delu. V krog humanitarnih delavcev vabimo vse dobrobršeno ljubljansko prebivalstvo. — Krajevni odbor Rdečega križa v Ljubljani.

■ Pozor avtomobilisti! Ljubljanska mitnina ponovno uvedena! Avtomobilski klub obvešča: Po obvestilu mestne občine je ministrstvo finance dovolilo zopet pobiranje mitnine od motornih vozil v prejšnji višini, zategadelj stopijo v veljavo v vse prejšnje odredbe glede izdajanja mitniških potrdil tukajšnjega Avtokluba za ljubljanske avtomobiliste in motocikliste. Pobiranje mitnine se začne že danes.

■ Poštno uradnico je ogoljufal. Poštna uradnica Mara Kržišnikova je prijavila policiji, da je poslala 10. julija po pismonošci Francu Šercu po poštni položnici delavcu Francu Mažgonu 1602 Din v polni veri, da mu pošilja pravilni znesek, ker je o tej priliki gledala samo na znesek s številkami označen, ne pa tudi na besedilo, ki se je glasilo na 160 Din, tako da mu je poslala 1442 Din preveč, ki si jih je Mažgon prisvojil. Mažgon je utajno priznal in izjavil, da je pripravljen povrniti škodo, kakor hitro najde službo. Kljub temu, da je že precej časa poteklo, pa še škoda še dosedaj ni poravnana, zato ga je predala Kržišnikova policiji.

■ Ob Stadionu bodo zgradili v tamkajšnji železniški koloniji še dve stanovanjski hiši, kakor smo zadnjič že poročali. Hiši bosta trinadstropni ter so tne dni že pričeli kopati temelje. Skupaj bo tedaj ta kolonija štela 6 velikih stanovanjskih zgradb, od katerih je ena stala že par let, ostale pa so zgradili in jih grade letos. Samo v novih hišah bo prostora za 33 družin.

■ Zemljariji, zgradarini, pridobitni, rentni in v družbenemu davku zavezane osebe opozarja mestno načelstvo v Ljubljani na razglas davčne uprave za mesto, po katerem morajo plačevati davke za tekoče leto po predpisu iz prejšnjega leta. Ker je četrti obrok že zapadel v plačilo, se vse osebe opozarjajo, da ga plačajo ob pravem času, da se izognejo nepotrebnim stroškom. Več je razvidno iz razglasa, ki je nabit na mestni deski. — Mestno načelstvo.

■ Ljubljanski Sokol se udeleži po deputaciji spominske svečanosti jugoslovanskih dobrovoljcev, ki se bo vršila v veliki dvorani hotela Union, drevi ob 20. uri. Vabimo članstvo, da se pridruži odposlanstvu, ter s svojo udeležbo izpriča, da zna pravilno ceniti pomen ustanovitve prve jugoslovanske dobrovoljske divizije v Rusiji in važnost osvobodilnih bojev v Dobruži. Obležka promenadna ter znak.

■ Ljubljanski Sokol je odličnega fotoamaterja br. Cveta Šviglja pridobil za to, da ponovi svoje skiptično predavanje »S fotokamero v Julijske alpe«, pod njegovim okriljem. Predavanje se bo vršilo v torek, dne 13. oktobra ob 20. uri v mali dvorani v Narodnem domu (vhod iz Bleiweisove ceste). Vstopnine ni, pač

pa se bodo pobirali prostovoljni prispevki za bedne Belokranjce, težko prizadete po katastrofalni suši. Vabimo članstvo in naraščaj obeh spolov, da se z obilno udeležbo oddolže požrtvovalnosti predavateljevi.

■ V našem glasbenem življenju tvorijo redni simfonični koncerti, ki jih sedaj drugo leto prireja uprava Narodnega gledališča, zelo važno postavko. Saj smo bili do tega časa navezani zgolj na slučajne koncertne prireditve te vrste, ki torej niso mogle nuditi istega vpogleda v simfonično literaturo. Tudi letos bo uprava gledališča priredila niz koncertov, in prvi izmed njih bo v ponedeljek 12. t. m. v dvorani hotela »Union«. Spored tega koncerta obsega Brahmsovo drugo simfonijo, ki po prevratu tu še ni bila izvajana, dalje Čajkovskega sloviti klavirski koncert, pri katerem je prevzel izredno težavni klavirski part virtuos g. I. Noč, ter dve skladbi slovenske simfonične literature, A. Lajovčev »Caprice« in L. M. Škerjančev »Lirično uverturo«.

■ Linhartovo ulico, po kateri se bo vršil prihodnje dni precejšen del prometa proti pokopališču, so tne dni pričeli nasipati z debelim gramozom. Cestnike že nekaj dni utrjuje parni valjar.

Lutkovi odsek Ljubljanskega Sokola uprizarji v nedeljo dne 11. t. m. v Narodnem domu (vhod iz Bleiweisove ceste) lutkovo predstavo; obenem se vrši tudi predavanje kulturnih filmov.

■ MOTOH kava dnevno sveža! Kličite telefon 2577!

Obledela obleke barva v različnih barvah in plisirata tovarna Jos. Reich, 398-2

■ Iz bolnice. Včeraj jutraj so prepeljali v splošno bolnico neko starejšo ženo, ki jo je vlak povozil na kočevski prog. Ponesrečenka se ni zavedala in je kmalu po prevozu v bolnico izdihnila. Kdo je, se ni vedelo vse dotlej, dokler niso prišli sorodniki ponesrečenke iz Sp. Šiške, ki so bili brzojavno obveščeni o tem, da so jo prepeljali v bolnico. Ponesrečenka je 60-letna samska zasebnica Marija Lovšin iz Ribnice, napol gluha in slepa. — 5-letnega sina pasarskega pomočnika Romana Čerčiča, Orlova cesta 21, je na lžanski cesti povozil neki Ivan S. in mu poškodoval desno nogo. — 29-letni delavec Anton Šeme je padel z zidarskega odra pri carinarici in zadobil poškodbe na glavi. — 19-letnega delavca Vinka Pavčiča iz Zg. Šiške 22 je napadel neznan moški in ga zabodel z nožem v desno roko. — 23-letno blagajničarko Silvo Strnišev, Hranilniška c. 11, je pred mestnim magistratom, ko je stopila iz tramvaja, povozil avto tvrdke Slamih. — 56-letnemu Jakobu Prevcu iz Studenega pri Škofji Loki je padel hlood na desno nogo in mu jo zlomil. — 24-letni delavki Sofiji Lajovčevi, uslužbeni v tovarni »Saturnus«, je zmečkal stroj prst desne roke.

■ Dve tatvini. Čevljarskemu vajencu Antonu Veburu je bilo ukraden v Florjanski ulici izpred hiše št. 8 kolo, vredno 700 Din. — Plesarskemu pomočniku Rajku Renku je bila ukradena pri Mavričevi stavbi v Staničevi ulici raz kolesa svetilka, vredna 270 Din.

■ Telesna poškodba. Hlapec Jakob Valentin iz Zg. Šiške je prijavil policiji, da ga je neki delavec-znanec v neki gostilni v Zg. Šiški udaril z vozno ročico po glavi in ga telesno poškodoval. Udaril ga je menda pomotoma, ker se je tepel z drugimi in je naletel na nič hudega slutečega Valentina.

■ Tovariša je okradel. Zidarski vajenec Anton Kosec, uslužben pri tvrdki Schell, je prijavil policiji, da mu je bilo ukradenih iz suknjice, ki ga je imel spravljene v baraki poleg Paučjeve stavbe v Zg. Šiški, 200 Din. Tatvine je bil osumljen delavec iste tvrdke Ivan Grilec iz Savske banovine, ki je 8. t. m. zapustil delo pri omenjeni tvrdki. Prijet, je

Grilec po daljšem obotavljanju priznal, da je okradel Kosca. Pri preiskavi so našli pri Grilecu tudi zavoj žebeljev, ki jih je ukradel tvrdki Schell. Ves denar, kolikor so ga našli pri njem, in žebelje je policija zaplenila.

■ Iz skrinje je kradla denar. Zasebnici Heleni Sikovi, stanujoči na Galjevi št. 88, je bilo pred 14 dnevi ukradenih iz nezaklenjene skrinje 50 Din, 6. t. m. pa iz iste skrinje 150 Din. Tatvine je osumljena neka znanka Sikolove, ki jo je Sikolova omenjenega dne zaskrila, ko je stikala po skrinji.

■ Svoje slabše kolo zamenjal za boljše. Trgovcu Mirku Beliharju je neznan nepridiprav pustil na dvorišču neke gostilne na Kavškovi cesti svoje slabše, manj vredno kolo, njegovo boljše pa je odpeljal. Belihar ima 1000 Din škode.

Celje

■ Prijave za hišni davek. Mestno načelstvo opozarja lastnike zgradb, da morajo za vsako zgradbo, ki podleže hišnemu davku, vložiti davčno prijavo pri davčni upravi v Celju najkasneje do 31. oktobra. Natančna navodila na uradni deski mestnega načelstva.

■ Občinske naklade. Mestno načelstvo opozarja hišne posestnike, da je zapadel 1. oktobra zadnji obrok samostojnih občinskih naklad (gostščina, kanalska pristojbina in vodarina)!

■ Nove točilnice. Prva južnoštajerska vinarška zadruga bo v Aškerčevi ulici št. 6 otvorila točilnico za stoječe goste. Točilnici sta tudi otvorila trgovci g. Plavc v svoji prenovljeni hiši na Vrazovem trgu ter trgovci g. Meštrovič v svoji hiši za kresijo.

■ Občni zbor Glasbene Matice. V ponedeljek 19. t. m. ob 20. se vrši letni občni zbor celjske Glasbene Matice v njenih prostorih.

■ Požarni pregled vseh hiš. Od ponedeljka 12. oktobra se bo vršila policijsko-požarna revizija vseh stavb v mestu. Hišni lastniki se pozivljajo, da najkasneje v osmih dneh odstranijo vse nedostatke.

■ Kmetova smola v mestu. Včeraj malo pred opoldnem je privozil neki mali posestnik iz okolice Celja voz s kožami v mestu, da jih proda pri usnarju g. Jelencu v Prešernovi ulici. Ko je privozil pred trgovino, je obračal voz, da bi bil čim bližje vratom. Tedaj pa se je konj nenadoma splašil in se zaletel v izložbo knjigarne Mohorjeve družbe, ki meji na Jelencovo trgovino. Drog voza je veliko 500 Din vredno šipo zdrobil, konju pa se k sreči ni nič zgodilo. Bedni kmetič bo moral ves izkupilec za kožo plačati za šipo, sveda če bo zadostovalo.

■ Izgube in najdbe. V mestu sta bila izgubljena 6. t. m. zlat prstan, 7. t. m. pa zlat prstan s petimi briljanti in štirimi dragulji, vreden 2000 Din. Najditelj naj odda stvari na policiji. Najdena je bila nova pasja znamka, z napisom 1931, Celje, 122« ter usnjena rokavica. Oboje se dobi na policiji.

Maribor

m Uradovanje na davčnem uradu. Na davčnem uradu so bile tne uvedene nove uradne ure, in sicer ob delavnihih od 8 do 12:30 ter od 15:30 do 18 ure, ob sobotah pa od 8 do 14 ure. Ob nedeljak je dežurna služba od 9 do 11 ure.

m K Sv. Marjeti ob Pesnici! Ker se bo jutri veliko število Mariborčanov udeležilo prireditve Sokola pri Sv. Marjeti ob Pesnici in najbrže ne bo zadostoval avtobus Narodne obrane, je načelstvo poskrbelo, da bodo v slučaju potrebe na razpolago tudi mestni avtobusi, in sicer ob 14. uri na Grajskem trgu. Vožnja tja in nazaj bo stala 20 Din. Opozarjamo pa, da bodo vozili samo če bo dovolj ljudi. Prijave sprejema iz prijaznosti danes ves dan tudi naše uredništvo na Aleksandrovi c. št. 24.

m Mayerling kot nedeljska predstava. Zgodovinska žaloigra »Mayerling«, ki obravnava tragično smrt avstr. prestolonaslednika Rudolfa in ki je pri premijeri dosegla odličan uspeh, se bo vprizorila kot nedeljska predstava v nedeljo 11. t. m. ob 20. uri. Priporočamo predprodajo vstopnic. Veljajo dramske cene.

m Promenadni koncert. Jutri, v nedeljo bo od 11. do 12. ure v mestnem parku promenadni koncert vojaške godbe.

m Koncert. Danes ob 20. uri bo v veliki dvorani Narodnega doma koncert v korist ubogim dijakom državnega moškega učiteljskega!

m Prevzem kolodvorske restavracije. Restavracija na Glavnem koodvoru je tne dni prevzel novi zakupnik g. Josip Majdič, ki ima tudi restavraciji »Grajska klet« in »Mariborski otok«.

m Kinematografi. Grajski kino: »Senci cir-kusa«; kino Union: »Doni Juan garnizije«.

m Izvoz našega sadja. Od 23. septembra do 3. oktobra je bilo preko Maribora izvoženih na Dunaj 50, v ostalo Avstrijo 94, v Češkoslovaško 6 in v Nemčijo 3 vagoni jabolk ter na Dunaj 3, v Češkoslovaško 2 in v Nemčijo 1 vagon grozdja.

m Prodaja gnoja. Poveljstvo 32. artiljerijskega polka v Mariboru razpisuje na dan 13. t. m. ob 11. uri v vojašnici vojvode Putnika ustmeno licitacijo za prodajo gnoja. Pogoj so interesentom na razpolago v pisarni omenjenega polka v Mariboru.

m S sejma za prašiče. Na včerajšnjem sejmu za prašiče je bilo 309 živali. Prodali pa so jih le 131. Cene so bile: 5 do 6 tednov stari prašiči po 40 do 45 Din eden, 7 do 9 tednov stari 80 do 100 Din, 3 do 4 mesece stari 150—250, 5 do 7 mesecev stari 300—400, 8 do 9 mesecev 405—500, eno leto stari 500—700 Din; po teži: 1 kg žive teže 7—8 Din, mrtve teže 9—12 Din.

m S trga za ribe. Na včerajšnjem trgu za ribe je bilo 40 kg sardel po 12 Din kg, 20 kg molov po 24 Din kg, 8 kg brancin po 36 Din, 7 kg dealov po 24 Din, 15 kg orad po 36 Din kg in 15 kg kalamažev po 28 Din kg. Razen tega je bilo še 15 kg morskih rakov po 26 Din kg. Kupčija je bila dobra.

m Nezdoga na ulici. V Tattenbachovi ulici je včeraj dopoldne nek mesarski voz podrl na tla 30letnega trgovskega pomočnika Franca Kajžarja. Pri padcu se je Kajžar pobil po glavi in levi roki. Moral je v bolnišnico.

Jz drugih banovin

Moderna delavska stanovanja v Zagrebu

S podporo ministrstva za socialno politiko je zgradila zagrebska občina v Cankarjevi ulici že šest 3-nadstropnih hiš, v katerih je 100 stanovanj za delavce. Vsa stanovanja so higijenično opremljena. V teh delavskih hišah je največji red in stanovalci plačujejo vsi redno najemnino. Prihodnjo pomlad bodo zgradili v tej delavski koloniji sedmo trinadstropno nišo za delavce. Mestna občina je za to hišo že dovolila 1.000.000 Din.

Določene cene za drva v Zagrebu

Na zadnji seji odbora za pobiranje draginje v Zagrebu je mestno načelstvo zahtevalo od trgovcev naj prodajajo prvovrstna bukova cepljena drva po 460 Din, drugovrstna pa po 400 Din za klatfro. Predvčeršnjim je Zveza trgovcev v Zagrebu obvestila zagrebskega župana, da trgovci dobavljajo lahko 10.000 klatfer prvovrstnih bukovih drv in 4000 klatfer drugovrstnih drv po 460 Din in 400 Din za klatfro. Razen tega bodo trgovci prodajali žagana in sekana drva v plombiranih vrečah po 33 par za kg, in sicer za naročila od 25 kg naprej. Drva pripeljejo trgovci na dom. Mestno tržno nadzorstvo bo izdajalo nakaznice za naročena drva in bo na ta način kontroliralo, če bodo trgovci tudi izpolnili svojo ponudbo in res dobavili vso količino drv, kakor so se obvezali, do 15. januarja 1932. Na ta način so trgovci prisiljeni dobavljati vso količino drv in se ne bodo mogli izgovarjati, da so n. pr. že pred Božičem drva razprodali.

b Razburljiv dogodek v cerkvi. V cerkvi usmiljenih sester v Zagrebu se je pripetil v četrtak razburljiv dogodek. Neka mlada ženska je med službo božjo dobila živčni napad. Napadla je z nožem duhovnika pred oltarjem in so jo le s težavo obvladali ter z rešilnim vozom odpeljali v bolnišnico. Nesrečnica je hišnica pri nekem zagrebskem advokatu in se piše Ljuba Demonič. Duhovnika je napadla kričaje: Jaz sem svetnica, ven! V cerkvi je nastalo veliko razburjenje in verniki so začeli bežati iz cerkve. Bolnica je hotela napasti z nožem tudi nekoga mladeniča, ki jo je vlekli iz cerkve.

b Otroci se zastrupili z lugom. V Koprivnici sta pomagala pri delu svojemu sosedu Josip in Marija Gosarič, svojega 14-mesečnega otroka sta pa pustila doma v sobi. Dete je med igranjem našlo na oknu steklenico, v kateri je bil lug, in je tekočino izpil. Strup je otroku ožgal usta in notranje organe. V bolnišnici je v največjih mukah otrok umrl.

b Zagoneten umor. Na Grobniku v susaški okolici so kmecice pred dnevi našle mrtveca, v katerem so spoznale kmeta Martina Šimca iz Podklavca. Zdravniki so ugotovili, da je šimca nekdo udaril s sekuro po tilniku in ga ubil. Policija je zaslila šimčeve sorodnike, toda nihče ni mogel povedati, kdo bi bil morilec.

b Artačija lažnega trgovca. V Ročici pri Somboru so aretirali trgovca z žitom Petra Wolfa. Ta je kupoval od kmetov žito, ne da bi zanj kaj plačal. Kmetje so zaupali v trgovca, kajti od vasi do vasi je šel glas, da je Wolf zelo bogat in da je bolje dati njemu blago kot katerikoli banki. Pred dnevi pa je trgovec izjavil, da svojih obveznosti ne more poravnati. Petdeset kmetov se je takoj prijavilo, katerim je trgovec dolžan 2 in pol milijona dinarjev. To so torej dolgovni lažnega trgovca, imetja pa nima niti pare.

Še pred zimo se bomo vozili s tramvajem v Št. Vid

Ljubljana, 9. oktobra.

Pred dnevi so prišli v Ljubljano nove tirnice za tramvajsko progo proti Št. Vidu, ki so jih par tednov zamaš pričakovali. Tirnice zdaj pridno dovažajo na ceste ter so jih včeraj že pričeli polagati v tle dolgo izkopani in sicer popolnoma pripravljeni jarek ob kraju ceste višje od nove remize proti Št. Vidu. Tirnice so navozili že dobrih 500 metrov daleč, danes pa so jih pričeli tudi že zvarjevati. Delo bo zdaj hitro napredovalo, zlasti če bo lepo vreme.

O novi progi so kakih 600 metrov daleč od remize proti Št. Vidu postavljene že železne traverze, na katere bodo tle dni pritrdili še polkrožne nosilce za električno žico, po kateri bo drsel lok vrh tramvajskega voza. Nosilci so ob cesti že pripravljeni ter jih še vedno dovažajo.

Temelj za šentviško tramvajsko progo je popolnoma pripravljen za položitev tirnic do Zibertove gostilne na Trati. Jarek sam pa je skoppan že skozi Podgoro prav do sokolskega telovadista v Št. Vidu. Na delu je zdaj tamkaj okrog 25 delavcev, ki pridno razkopavajo trdo cesto. V nekoliko dneh bodo skopali jarek prav do konca proge v Št. Vidu, v par tednih pa bo potem položen še tir in vse nadtirne naprave. Če ne bo vreme preveč nagajalo, se bomo vselej pred zimo lahko vozili s tramvajem v Št. Vid.

Hkrati s podaljšanjem proge v Št. Vid pa hite tudi z novo remizo ob Celovski cesti; remiza je že par tednov sicer porabna za shrambo novim tramvajskim vozovom, vendar pa je treba v notranjščini napraviti še marsikaj. Remiza je prostorno poslopje, zidano v železobetonom, napravljeno mogočen vtis, spravljenih pa bo v njej lahko skupaj 50 tramvajskih voz. Poleg remize je zgrajen poseben oddelek, kjer bodo delavnice za popravilo ter tudi za napravo novih tramvajskih voz. V remizo samo vodi 5 tirov, v delavnice pa dva. Zunaj remize so tle dni pritrdili veliko električno uro, kakršnih bodo namestili tudi v poslopju, samem nekaj.

Pred remizo stoji upravno poslopje, pri katerem izgotovjujejo zdaj še notranjost. Vso cesto pred tem poslopjem in remizo bodo tlakovali z malimi granitnimi kockami; prav zdaj je na delu precej delavcev, ki razkopavajo cesto in se ukvarjajo s tlakovalnimi deli.

Vodstvo po Jakčevi »Ameriki«

Opozarjamo vse, da bo jutri v nedeljo ob 11. uri slikar Božidar Jakac vodil po svoji razstavi »Amerika«. Naj ne zamudi te prilike nihče, ki te zanimive razstave še ni videl!

Kamnik

Sportna senzacija. V nedeljo popoldne igra proti SK Kamnik rezervna Ilirije propagandno nogometno tekmo. Rezerva Ilirije nastopi v kompletni postavi najbrž s slovitim vratarjem Jakšičem. Ker je tekma propagandnega značaja, vabimo kamniške občinstvo, da se je udeležijo v polnem številu in s tem moralno podpre mladi kamniški športni klub, ki se je pričel šele uveljavljati. Vstopnina prostovoljna.

Otvoritev gledališke sezone. Dramatični odsek društva »Kamnik« bo otvoril letošnjo gledališko sezono v Kamniku danes v soboto z uprizoritvijo Lipahove komedije »Glavni dobitki«. Igro je režiral g. M. Jenko, v glavni vlogi pa nastopi priljubljeni komik g. Šimen Roš.

Trbovlje

Vabilo Rdečega križa. Tukajšnji krajevni odbor Rdečega križa kraljevine Jugoslavije vabi zastopnike občinske uprave, duhovništva, zastopnike narodnih in dobrodelnih društev ter vplivne in ugledne občane na sestanek v občinski posvetovalnici v Trbovljah, ki se vrši v četrtek 15. oktobra ob 16. uri. Namen sestanka je posvetovanje glede ustanovitve pomožnega odbora za pomoč pasivnim krajem v naši državi, ki so bili prizadeti od letošnje suše, in posvetovanje v pomoči potrebnim sodelavcem in našim najbližjim sorodnikom. Vsaka korporacija naj blagovolji delegirati enega polnomočnega zastopnika.

Jesenice

Krožek prijateljev Francije obvešča zainteresirane za francoske tečaje, da se prične pouk v obeh tečajih v ponedeljek 12. oktobra ob pol osmih zvečer v prostorih meščanske šole. Takrat se tudi določi natančneje urnik in vse druge podrobnosti.

Škofja Loka

Uredite cesto na Grabnu. Pred dobrim mesecem so navozili na Graben kupe ilovnatga gramozja. Kazalo je, da bo cestni odbor Graben tokrat uredil — pa smo se motili. Kamenje z rdečkasto ilovico leži kar naprej, ne da bi izgledalo, da se kaj popravi. Ob deževju se vali umazana rdeča deževnica proti Spodnjemu trgu, česar prav nič ne bi bilo treba. Zelja meščanov je, da se Graben takoj uredi!

Knjižnica Sokola je pričela ta mesec zopet posloovati in je odprta ob nedeljah od 9. do 11. in ob četrkih od 20. do 21. Citatelje izrecno opozarjamo, da se knjižnica stalno izpopolnjuje z najnovejšimi domačimi in tujimi deli. Izbira je torej velika! Poleg knjig v državnem jeziku so na razpolago nemške knjige. Pristojbina je malenkostna. Knjižničar je br. Horvat.

Koča na Ljubniku bo v teku enega tedna postavljena. Kljub vsem težočam je šel gradbeni odsek škofjelške SPD pridno na delo z zbiranjem prispevkov in dovažanjem materiala, kar je bilo posebno naporno. Hvalevredno naklonjenost je pri stvari pokazalo poveljstvo loškega planinskega polka. Dokaj lesa, vreč, cementa in druge gradiva so znosili vojaki vrh Ljubnika. Koča bo imela prostorno jedilnico, kuhinjo, spalne sobe, klet, prostor za vodo in druge priključke. Koča bo otvorena vso zimo, ker upajo na prihod smučarjev, ki imajo pri Breznici lep smučarski teren. Graditev koče se dobro vidi iz škofje Loke v Kapucinskem predmestju. Ko bo koča dograjena, bodo sčasoma podrli okoliško drevje in bo z nove škofjelške planinske postojanke prekrasen razgled. Otvoritev bo eno prihodnjih nedelj.

Žrtev 18letnega ubijalca

Žrtev surove podivjanosti je sin ugledne kmetijske rodbine

Škofljan, 8. oktobra.

V noči od srede na četrtek je v Gorenji vasi pri Šmarjeti okrog enajste ure znani delomržež komaj 18letni Jože Volk iz Slapov pri Zburah trikrat vbodel 25letnega Janeza Grahota iz Gorenje vasi, enkrat smrtno v levo stran vratu, dvakrat lažje v prsa, tako da je nesrečnej kmalu izkrmavel.

Ta večer se je zbralo več fantov v Gorenji vasi. Navzoča sta bila brata Anton in Janez Pavelič iz Zaboršta, Vrtačič J. iz Zaboršta, in komaj 18letni Volk iz Slapov pri Zburah.

Tik pred krvavim dogodkom so stali na Grahotovem dvorišču; med njimi je bil tudi do sin Janez in se z njimi pogovarjal. Volk pa ni stal s fanti skupaj, ampak je potuhnjeno hodil okrog njih in molčal. Domačemu sinu Janezu se je to čudno zdelo in je vprašal: »Kaj se pa ti skrivaš?« V odgovor na to je Volk v trenutku skočil k njemu z besedami: »Jaz te že poznam« dal tri vbodilaje, dva malenkostna v prsa in enega smrtnega v levo stran vratu, kjer

mu je prerezal žilo dovodnico. Janez Grahot je, tišeč si roko na rano, stekel v hišo, kjer je zakričal materi, ki se je nahajala v sobi: »Mati tišite!« Po teh besedah se je zgrudil in po nekaj sekundah izkrmavel. Fantje zunaj so se medtem porazgubili.

Podivjani Volk je bil rojen v Zalovčah nad Gorenjo vasjo; ko je malo dorastel, ga je vzel za svojega cerkovnik Keglovč iz Slapov. Nasprotno pa je bil pokojni Janez Grahot, rojen leta 1906. v Gorenji vasi, prav priden, pošten in delaven fant; za njim ne žalujejo samo domači, ampak vsa soseska; kdor ga je poznal, ker je bil povsod zelo priljubljen.

Pri aretaciji, ki se je izvršila zelo dramatično, je hotelo zbrano razjareno ljudstvo ubijalca dejansko napasti, tako da so imeli orožniki mnogo truda, da so ga obvarovali pred linčanjem. Volk, ki se je pri vsem tem obnašal precej apatično, je dejanje cinično priznal in ni kazal nikakega obžalovanja za svoje grozotno dejanje. Oddan je bil v zapore okrožnega sodišča v Novem mestu.

Drzen vlomilec iz Dravske doline aretiran v Osijeku

Prebivalstvo se je oddahnilo, ker je mislilo, da se vlomilec skriva kje v dolini

Marenberg, 7. oktobra.

Pred meseci se je potikala ob meji in po Dravski dolini drzna roparska tolpa, ki je izvršila toč okoli, kakor tudi v Avstriji, več vlovov. Pri vlovu, ki se je izvršil pri posestnici Felnerjevi pri Sv. Antonu v bližini Eibiswalda, so prišli tej tolpi na sled. Član te tatinske tolpe Mandele je bil od avstrijske varnostnih oblasti aretiran kot sumljiv. Končno je vlom tudi priznal ter izdal tudi svoja tovariša, ki sta bila pri vlovu soudeležena.

Pajdašema Verdinku Romanu in Dobniku Avgustu se je takrat posrečil beg na naše ozemlje. Pa tudi na naši strani nista mirovala, ampak sta si izbrala za svoje tatinske ekspedicije Dravsko dolino. Med vsemi tatvinami in vlovu, kar so jih izvršili, je bil najrazvitejši vlom v Hribnikovo trgovino v Breznem ob Dravi. Iz trgovine so pokradli obleko, blago, jedila itd. ter nekaj denarja v skupni vrednosti okoli 12.000 Din. Vlom je ostal precej časa nepojasnen, ker niso mogli priti storilec na sled, ker so se ob času in spretno umaknili. Vsi so prihajali na tatinske pohode s kolesi. Takoj po vlovu pa so pobrisali za nekaj časa kam daleč. Tako ukradeno blago iz Brezna so prodajali v Kotljah pri Guštanju.

Zločinski požig v Dolini pojasnjen?

Arencija vlomilca, ki je osumljen, da je zažgal montafončkovo domačijo in napisal grozljivo pismo živinorejki Mini

Trebnje, 8. oktobra.

Pretekli teden je posestnik Anton Novak iz Račega sela pri Trebnju s pomočjo nekaj delavcev potrgal grozdje v svojem vinogradu. Trnič ter je z njim do vrha napolnil tri kadi. Pri delu je imel zaposlenih več delavcev in tudi nekega M. I. iz Zagorice in P. F. iz Križa. Ta dva je po končanem delu še pogostil v svojem hramu, nakar je zaklenil hram in odšel domov na Račje selo. Naslednjega dne, ko je prišel Novak zopet v gorice, je takoj opazil, da pri hramu nekaj ni v redu. Ključavnica se ni dala odpreti kakor običajno, deska pod pragom je bila namoljena. Ko je vstopil v hram, je videl, da je imel v noči tatinski obisk in da mu je bil prejšnji dan potgnani pridelek odnesen iz kadi. Poklical je takoj posestnika Kresala Franca iz Ševnice in Zupančiča Franca iz Blata, ki sta ugotovila, da mošt ni izteklo, ampak da je bil pogosto ukraden. Pokončana je bila tudi 53 cm široka deska poleg vrat, klin pa omanjan. Tudi poklicana orožniška patrila je ugotovila isti dejanski stan.

Prišlo se je takoj poizvedovanje za tatovi. Obenem je vse kazalo, da so ti vlomilci tudi požigalci domačije živinorejke Mine in pisali grozljive pisma, v katerem so Mini napovedali nasilno smrt. Uspeh preiskave je bil ta, da so orožniki aretirali delavca M. I. iz Zagorice in P. F. iz Križa, ki sta bila zaposlena pri okradnem vinogradniku in ki sta se vedla zelo sumljivo tudi ob času požara pri živinorejki Mini.

Osumljeni P. F. stanuje pri osumljenem M. I., kateri ima tudi poslednjega sestro za ženo. P. F. si je ob času trgatve dobrodu ogle dal hram in si lahko naredil načrt za vlom, posebno ker je videl, kako je nekdo sam lastnik, ko je pozabil ključ od kleti doma, prišel z lahkoto v klet, ko je odstranil še omenjeno desko od vrat. Tako se je te prilike poslužil osumljenec in je prišel brez ključa v klet. Pri preiskavi so ugotovili, da sta pod skednjem M. I. dve kleti; v prvi kleti so našli 5 sodov različne velikosti, ki so bili deloma napolnjeni z novim moštom! Drugo manjšo klet ima pa osumljenec oče pod lastnim ključem in ločeno. In tudi v tej kleti so našli tri sode z moštom.

Pri zaslišanju glede lastnine teh sodov so prišli osumljeni v vedno hujša protislovja. Oba osumljenca sta bila na podlagi teh ugotovljenih obtežilnih okolnosti aretirana.

Pri dramatični aretaciji, katere se osumljenca nista nadejala, je P. F. izjavil predrzno: »Čez tri dni ne boste več zapovedovali, bo vse drugače, mene pa ne boste dobili!« Način in izraz izgovorjenih besed je sličen slogu, v katerem je neznanec pisal grozljivo pismo živinorejki Mini. Ko so ga vprašali, kaj misli s tem, je izjavil: »Boste že videli!« Ker je bila nevarnost, da bi pobegnili ali da bi skušali vplivati na priče in na osumljenca, je bil aretiran in izročen okrajnemu sodišču v Trebnju.

V spominu je še vsem požar v Dolini, od koder sta tudi osumljenca doma. Živinorejki

Pri raznih vlovih, kakor tudi v Breznem, je sodeloval tudi delavec in muzikant Čas Anton iz Sv. Vida pri Turjaku.

Ta roparska tolpa pa se ni bavila samo z vlovu, ampak so se bavili tudi s tatvinami koles, katere so potem prodajali. Seveda pa so jih imeli tudi oni sami za svojo potrebo vedno v zalogi. Tako so dosedaj našli že 9 ukradenih koles, ki še povečini nimajo svojih lastnikov.

Kmalu po vlovu v Breznem so Verdinka in njegovo ženo aretirali ter sta dejanje tudi priznala. Ostala dva Čas Anton in Dobnik Avgust pa sta takrat pobegnili, seveda ne peš, ampak na ukradenih kolesih. Splošno se je mislilo, da sta pobegnila v Avstrijo. Končno pa so Časa le prišli v Osijeku. Prejšnji teden je policija v Osijeku prejela sumljivega neznanca. Po dolgem trudu se je končno posrečilo dognati njegovo identiteto. Neznavec, ki je sicer dober znanec varnostnih oblasti, ni bil nihče drugi, kakor že dolgo iskani vlomilec muzikant Čas Anton. Po preiskavi so ga oddali v Maribor v zapore okrožnega sodišča, kjer ga pričakuje pisarna družba njegovih pajdašev. Po vesti, da so nevarnega vlomilca aretirali v Osijeku, so si ljudje po Dravski dolini oddahnili, ker so še vedno mislili, da se skriva kje v bližini.

Ponarejeni 100-dinarski in 1000-dinarski bankovci

100-dinarski bankovci so ponarejeni zelo spretno.

Maribor, 9. oktobra.

V zadnjem času so se prijavi v Mariboru in okolici ponarejeni 1000 in 100-dinarski bankovci. Tukajšnja podružnica Narodne banke je prejela že več falcifikatov. Obvestila je o tem vse ostale denarne zavode. 100-dinarski bankovci so ponarejeni precej spretno. 1000-dinarski pa bolj nerodno. Opozarjamo prebivalstvo naj bo pri sprejemanju bankovcev previdno. Oblasti so uvedle najstrožje preiskave.

Usoda kamniškega medveda

Kamnik, 8. oktobra.

Medved, katerega so ustrelili v ponedeljek na Menini planini, je bil v torek ves dan oblegan od velikega števila gledalcev. Kdor je le mogel, je šel pogledat zverino, o kateri se je že tri leta toliko govorilo in pisalo. V sredo dopoldne so kosmatinca odrli, njega krasni kožuh pa bo romal v strojarjo, da bo pozneje krasil salon lastnika revirja g. dr. Trampuža. Kamničani so seveda ugibali, kaj bodo napravili z mesom. Splošno se je govorilo, da je medvedovo meso užito, zlasti šape da so baje prava delikatesa. Seveda, marsikdo bi se pozneje rad pobahal, da je že jedel medveda. Ko pa so medveda odrli, je bilo meso popolnoma posinelo in je razširjalo tako zopern duh, da so ga morali takoj zakopati. Ako bodo čez par sto let na Produ odkopali medvedov skelet, bodo gotovo mislili, da so v 20. stoletju živeli v bližnji kamniški okolici ogromni medvedi.

Kakšno zverino bodo zasledili sedaj v kamniškem okraju? Za merjascem in medvedom bi moral biti najmanj lev ali tiger, da bi napravil tako senzacijo. Nekateri sodijo, da medved ni bil sam, ampak je imel družico. Ako je to res, bo brez dvoma tudi ta prišla v kratkem na vrsto. Z vso gotovostjo pa trdi veliko število lovcev, da živi v Kamniških planinah krasen jelen. Morda je zbežal iz Bornovega lovišča ali pa se je zatekel iz Koroske v naše planine. Zadnjega jelena so ustrelili v Kamniških planinah med vojno.

Skupščina šoštanjskega učiteljskega društva

Velenje, 8. oktobra.

V soboto se je vršilo tle zborovanje učiteljskega društva. Predsednik tov. Mlinšek je uvo doma pozdravil vso učiteljsko ter poročal o banovinski skupščini.

S soglasnim sklepom vseh navzočih je bila izvedena likvidacija starega in ustanovitev novega društva JUU v Beogradu, ter sresko društvo v Šoštanj.

Tov. Kramer je imel kratko predavanje: Gospodarske in prosvetne razmere na Primorskem. V duhu nas je popeljal med zaslužjene brate ter opisal njih trpljenje in gorje.

Pri volitvah je bil izvoljen sledeči odbor: predsednik Tine Vrečko, podpredsednik Vinko Stopar, tajnik Franjo Rejec, blagajničarka Cilka Trobejeva. Predsednik nadzornega odbora je tov. Pokernik iz Škal. Prihodnje zborovanje se bo vršilo v Šoštanju.

Kranj

Mladina pozdravlja prestolonaslednika

Včeraj je »Jugoslovan« obširno poročal o obisku Nj. Vis. kraljeviča Petra v tovarni »Jugoški«. Kljub temu, da je bil obisk tajen in da ni trajal več kot eno uro, je zvedelo nekaj otrok o prihodu visokega gosta v Kranj. Počakali so ga zunaj mesta »Pri Kroni« in ga navdušeno pozdravljali.

Levstikova proslava. Sokolsko društvo v Kranju bo praznovalo danes v soboto ob pol devetih stoletnico rojstva Frane Levstika. Na programu so pevске točke sokolskega moškega zbora in glasbene točke društvenega orkestra. O slavljenju bo govoril br. prof. Ivan J. Kolar, njegova ga. soproga, bivša operna pevka, Olga Kolarjeva pa bo zapela nekaj lepih pesmi. Počastimo spomin velikega in značajnega kulturnega delavca, ki je bil tudi eden prvih Sokolov s tem, da se vsi udeležimo nocojšnje proslave v društveni telovadnici.

II. športni dan. Sokolsko društvo priredi jutri v nedeljo II. športni dan. Na sporedu so štetatni tek članov in članice, tekme v odbojki in nogometu, razdelitev prehodnih pokalov in športna zabava v Narodnem domu.

Dva ameriška Slovenca utočila

Kakor poroča clevelandsko »Glasilo KSK Jednote« sta se 14. septembra domenišla dva clevelandska rojaka, Anton Gačnik in Jakob Tomšič, da gresta v čolnu lovit ribe v Erijsko jezero pri Gordonu parku v Clevelandu. Ko sta bila kake pol milje od obrežja, je eden izmed njiju vstal, da bi zamenjal svoj sedež; pri tem se je čolna prevrnil in sta oba padla v vodo. Istočasno je nedaleč od kraja nesreče lovilo ribe več ljudi. Vsi so čuli klice naših potapljalčih se rojakov, ki nista znala plavati; prihiteli so na pomoč, toda bilo je že prekasno, ker ju je precej razburkano jezero pogoltnilo in odneslo proč. Tomšiča so kmalu potegnili iz vode, med tem ko so Gačnika našli šele drugi dan.

Rojak Gačnik se je zjutraj poslovil od žene in dveh otrok ko je odšel na delo; ker pa ni delal stalno, je isti dan hotel porabiti za ribolov. Njegova soproga je bila zelo v skrbeh, ker moža ni bilo zvečer domov. Kako je bila prestrašena, ko ji je drugo jutro neki policaj sporočil žalostno vest, da se njen mož nahaja v mestni mrtvašnici. Pokojnik je bil doma iz vasi Cesta, fara Dobropole, in star 35 let. Zapuška soprogo, rojeno Kraje in dve hčerki ter več ožjih sorodnikov.

Njegov ponesrečeni prijatelj Jakob Tomšič je bil rojen v vasi Vrh, fara Činje blizu Zuzemberka, zapuška ženo in dve mali hčerki. Pokojnik se je zelo bal Erijskega jezera, radi česar ni prej še nikdar šel lovit ribe ali se kopat. Njegovim sorodnikom se zdi zelo čudno, da se je dal sploh pregovoriti za ribolov, kjer je našel tragično smrt.

Obup odpuščene mladenke

Celje, 9. oktobra.

V četrtek malo pred polnočjo je neki moški prišel na rešilno postajo in javil, da se je na Bregu zastrupilo mlado dekle. Rešilno moštvo se je takoj odpravilo z rešilnim avtomobilom na Breg, kjer je v gostilniški sobi neke gostilne ležala na tleh 22 letna Jožefa K. in se zvičala v bolestinah kričih. Izpila je večje množino octove kisline. Prepeljali so jo v javno bolnico, kjer so ji izprali želodec. Njeno stanje je zelo resno. V smrt je baje hotela, ker ji je gospodar zvečer odpovedal službo. Bila je ves večer žalostna, ko pa so zadnji gostje odšli, je segla po octovi kislini.

Fantje med seboj

Pri kuhanju koruze so se stekli.

Marenberg, 8. oktobra.

Kadar kmetje po Dravski banovini kužuhajo koruzo ali »šepinjo«, je pri hiši vedno domač praznik. Navadno delajo to po večerih pozno v noč. Sadrževca pa tudi prigrizka ne manjka. Povsod je navadno tudi muzikant, ki skrbi za kratek čas in pa seveda tudi za ples.

Tako so pred dnevi kužuhali koruzo tudi pri posestniku Ferniku v Marenbergu. Ker lahko pride na kužuhovanje vsak, posebno pa še fantje, je ob takih večerih na škodljivih precej živahno. Tako so se zbrali na kužuhovanju med drugimi tudi Voršnik Avgust, Javornik Anton in Čuhnik Jakob. Kmalu pa je nastal med Javornikom in Čuhnikom prepir in že sta si bila v lasih. Ker se je Čuhnik izkazal za boljšega rokoborca je bil takoj pripravljen Voršnik Avgust, da stopi namesto Javornika. Toda Voršnik se ni zadovoljil samo s pestmi, ampak je pograbil palico ter Čuhnika z njo dobro naklepal po glavi in ga precej poškodoval. Sedaj pa bo vsem trem sodišče naklepalo zaslužno kazni.

Angleški vzgled!

Junaško zadržanje angleškega naroda v sedanji gospodarski krizi

Hladnokrvnost, s katero angleški narod prenaša težave, ki jih je prizadela zadnja finančna katastrofa, britanski domovini, je naravnost občudovanja vredna. V lastnosti značaja in v patriotizmu, ki preveva vse plasti naroda od najvišjega kapitalista pa do zadnjega komunista leži sigurnost, da se bodo ogromne naloge in dolžnosti, ki jih izpolnjuje danes angleški narod uspešno rešile. Uravnovešene plačilne bilance in zadovoljujoča stabilnost angleške valjave, dvoje velikih nalog, ki jih mora angleško narodno gospodarstvo izpolniti že v doglednem času — obe ti dve vprašanji se že sedaj nahajata v stanju popolne sanacije.

Ogromna bremena, ki jih je Velika Britanija vzela na ramena, kakor tudi ogromne dolžnosti, ki jih je ta država rešila na viteški način, nudijo popolno jamstvo, se bodo sedanje neprimernosti rešile na način, kakor je to nujno potrebno za sanacijo evropskega in tudi svetovnega gospodarstva. Angleški državni izdatki v letih 1915 do 1920 so bili večji kakor vsi izdatki v 226 letih pred letom 1914. Medvojni izdatki Anglije so izkazovali astronomične višine. Med vsemi evropskimi državami je Velika Britanija edina država, ki je svoje medvojne obveznosti izpolnila v polni višini, istočasno pa obdržala na neizpremenjeni višini mezde delavcev in plače uradnikov.

Z uvedbo zlatega standarda v letu 1925 je hotela Anglija doprinesiti evropskim in tudi svetovnim financam primer finančnega ravnavesja in s tem prva otvorila mirovno stanje gospodarstva. Z širokogrudnostjo dovoljevanja znatnih posojil srednjeevropskim državam, je Velika Britanija skušala obnoviti in spopolniti svetovno gospodarstvo. Vendar se je preračunani Anglež v tem računu temeljito prevaril. Ogromno število kratkoročnih posojil, ki so se dovoljevala Nemčiji, pogostokrat tudi kot personalni krediti, brez vsakega stvarnega kritja, so pokazali, da ta država ne zasluži onega zaupanja, s katerim so hoteli Angleži izigrati previdno Francijo. Razočaranje angleških finančnikov je seveda nepopisno. Ta lekcija, ki je omajala politični in gospodarski prestiž Anglije, bo gotovo pripomogla k večji opreznosti.

Ko je radi nenadnega odpoklica kratkoročnih posojil, ki jih je Anglija potrebovala za finansiranje nemškega gospodarstva, postal ogrožen zlati standard, je poskušala država z vsemi razpoložljivimi sredstvi vzdržati ravnotežje. Vendar je bil ves ta trud tudi za mogočno Anglijo le prevelik in zato ni preostalo drugega, kakor ukiniti zlati standard.

Če si predočimo ta izredno odločilen korak angleške Narodne banke, ki pomeni velik korak nazaj tako v gospodarski, kakor v politični prevladi Anglije, lahko šele presodimo dimenzije samozatajevanja, ki ga je s tem činom doprinesel ves angleški narod.

Svetovna gospodarska kriza ni v nobeni državi zarezala tako globokih ran, kakor se je to zgodilo baš angleškemu imperiju. Angleški narod pa ni klonil glave. Pogumno se je okobudil prvih presenečenj in s polno hladnokrvnostjo dela na ustvarjenju boljše bodočnosti. Tudi Anglija je morala pod pritiskom velike stiske poseči po raznih zdravih sredstvih. Omejitve državnih izdatkov na minimum, razne finančno-politične odredbe in slični ukrepi so tudi tam na dnevnom redu. Vendar narod ne godrnja, kapital ne beži iz države, pač pa ravno nasprotno, vsak državljan se zaveda dolžnosti napram državi in izpolnjuje te dolžnosti z največjo preciznostjo. Prav iskren patriotizem, ki ne pozna nikakih strankarskih, defetističnih in kruhoborskih tendenc, patriotizem, ki ima pred oči edino državne koristi, posebno v težkih časih, s katerimi se bori državno gospodarstvo, vlada med narodom, ki je ne samo politično, pač pa tudi gospodarsko zrel.

Od tega naroda bi se morali učiti vsi naši kritiki, gospodarski dezertjerji in spekulanti, pa tudi vsi oni, ki so jim bili odvzeti v našem političnem življenju viri, s katerimi so krmili svojo nenasitno žrelo v lastne koristi, oziroma koristi svojih namenov.

Angleški narod naj nam bo baš v teh časih vzor pravega iskrenega patriotizma, za katerega pomeni država vse in stopajo vsi osebni in drugačni predsodki povsem v ozadje. Če se bomo držali teh nazorov, se nam ni bati bodočnosti.

Sadna razstava v Ptuj

Ban. sadna razstava v Ptuj se odpre v nedeljo ob 10. uri po pokrovitelju gosp. banu. — Razstava bo odprta vsak dan od 8. do 17. ure. Poleg razstave je razstavni odbor priredil okrepčevalnico. Vstopnice k razstavi se dobijo v razstavnem prostoru in znašajo za osebo 5.— Din, permanentne vstopnice pa stanejo 10.— Din za osebo. Dne 14. oktobra t. l. je prost dan za šole, da obiščejo razstavo.

Kdor se vozi po železnici, se lahko posluži enoletnega popusta in sicer na ta način, da si kupi celi vozni listek pri vstopni postaji do Ptuja, vozni listek si da žigosati pri vstopni in izstopni postaji. Ko se vrača, si kupi samopoložni vozni listek, katerega da žigosati pri vstopni postaji v Ptuj, enako legitimacijo, da je razstavo posejil. Ta legitimacija se dobi pri razstavnem odboru v Ptuj pri blagajni v Društvenem domu, kjer se naj zahteva.

Priprave za razstavo so v polnem teku in se bližajo koncu. Sadije bo iz vseh srezov Dravske banovine in iz našega sadnega izbora. — Poleg tega je tudi sadije razstavljeno, ki še ni v sadnem izboru. Če pride v sadni izbor, bo sklepal o tem izredni občni zbor Sadj. društva, ki se vrši v nedeljo dne 11. oktobra ob 15. uri v gor. dvorani v Narodnem domu v Ptuj, kamor so vabljeni vsi člani Sadj. društva.

Na razstavi se bo prodajalo sadije in grozdje v zabojih in košaricah in to v prostorih nad dvorano, kjer bodo razstavljene še drugi k razstavi spadajoči predmeti.

Kdor ima zanimanja za našo sadno trgovino, za sadni izbor Dravske banovine ter za lepo sadije, pakovano po zahtevah sodobne sadne trgovine, ta naj ne zamudi posetiti to razstavo s sadnim sejmom. — Pričakovati je več sadnih kupev, in je dobro, da se naši izvozniki sadija kakor sadjarji z njimi seznajajo.

Gospodarske vesti

× Sadni sejem in sadna razstava. Sadni sejem, ki ga priredi v dnevi od 25. do 29. oktobra t. l. Sadjarsko in vrtnarsko društvo na Ljubljanskem velesejmu, bo po svoji organizaciji aranžiral tudi razstavo sadija in to po svojem običnem razstavni način po razstavljemem sadiju, ki bo enotno pakovano v zabojih ameriškega tipa, ki drže poprečno po 20 kg sadija. Na to razstavo so pripuščena jabolka le tistih sort, ki so pri nas pripoznana kot namizno blago in ki so prišla v trgovino do dobrega slovesa. Vsa prireditev bo že po svoji vnanosti napravila vtis skrbno vzprizorene razstave, ki se bo vršila v paviljonu »G«, ki obsega skupaj za več vagonov jabolk in drugega sadija.

× Povsod gospodarska vprašanja v ospredju. Avstrijska vlada je predložila parlamentu zakonski načrt, ki vlado pooblašča, da sme za dobe izjemnega stanja, nastalega zaradi splošne svetovne gospodarske krize, v sporazumu z glavnim parlamentarnim odborom izdati uredbe o izpremenitvi zakonov v svrhu zaštite gospodarstva. Potem zakonskem načrtu bo vlada imela pravico izdati uredbe o denarništvu in predpisovati kazni za prekrške vladnih predpisov. Zakon stopi v veljavo z dnem, ko bo razglašen, veljal pa bo do 30. julija 1932.

× Borzni posli zastajajo. Berlinska borza je odgodila likvidacijo berlinskih transakcij na 31. oktobra. Prvotno so se te transakcije imele likvidirati 10. t. m.

× Orijentalni trust tobaka. V zvezi z grško-turškim predlogom o skupnem trustu grško-turško-bolgarskega tobaka prinaša list »Elefantom Vima« vest, po kateri sta zunanji minister Mihalakopulos in minister pri predsedništvu vlade Papadatos že imela prvi sestanek, na katerem sta razpravljala o ustvaritvi omenjenega trusta. Toda na žalost, pravi lista, sta se sicer res Grčija in Turčija sporazumeli, da skliče v ta namen posebni kongres, ne ve se še do zdaj, kakšno stališče zavzame Bolgarija. Bolgarska vlada namreč do danes še ni odgovorila o vstopu v ta trust. Če bi bolgarska vlada to odklonila, so grški odgovorni krogi mnenja, da bi morali Grčija in Turčija sami ustanoviti ta trust. Kar se pa Jugoslavije tiče, pripominja lista, ni bila povabljena v ta trust, ker Jugoslavija nima tako imenovanega orijentalnega tobaka. Grčija sama tudi ne bi mogla iti v trust, če ne bi pridobivala tobaka v vzhodni Makedoniji in Trakiji.

× Prodaja drv. Direkcija šum kraljevine Jugoslavije v Ljubljani sprejema do 23. oktobra t. l. ponudbe glede bukovih drv. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Dobave.

Drabeni oddelek Direkcije državnih železnic v Ljubljani sprejema do 13. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 500 komadov smolnatih bakelj. (Pogoji so na vpogled pri istem oddelku).

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe glede dobave medenine.

Direkcija državnega rudnika Velenje sprejema do 16. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 15.000 kg pšenične moke, 10 kg paprike, 1000 kg kave, 300 kg testenin, 1000 kg otrobov, 10.000 kg koruze, 300 kg ječmenove kaše in 1000 kg mila; do 17. oktobra t. l. pa glede dobave železa.

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 21. oktobra t. l. ponudbe glede dobave izolacijskega materiala, 1000 komadov vijakov za les, 4 peči za kopalnice, 2000 m motvoza, 1500 kg bencina, pločevine in 400 kg silicij-žice.

Direkcija državnega rudnika Vrdnik sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave 200 m³ hrastovega lesa in 70 plošč pločevine.

Direkcija državnih rudarskih podjetij v Sarajevu sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave cevi.

Direkcija državnega rudnika Kreka sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave elektromehaničnega materiala, acetilen-generatorja in števcev.

Direkcija državnega rudnika Breza sprejema do 22. oktobra t. l. ponudbe glede dobave električnega materiala.

Dne 22. oktobra t. l. se bo vršila pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertalna licitacija glede dobave lesa; dne 21. oktobra t. l. pa glede dobave telegrafsko-telefonskega materiala.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesentom na vpogled).

Oddaja naprave instalacije za odstranjevanje dima v kurilnici na tovarni postaji Novi Sad se bo vršila potom ofertalne licitacije dne 22. oktobra t. l. pri Direkciji državnih železnic v Subotici. (Oglas je na vpogled v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani).

Pogoji in načrti pa pri gradbenem oddelku te direkcije.

Borzna poročila

dne 9. oktobra 1931.

Devizna tržišča

Ljubljana, 9. oktobra. Amsterdam 2256:65 do 2263:49, Bruselj 782:64—785, Curih 1098:45 do 1101:75, London 211:86—219:36, Newyork kabel 5600:63—5617:63, Newyork 5589:63—5606:63, Pariz 220:68—221:34, Praga 165:86—166:36, Trst 284:67—290:67.

Zagreb, 9. oktobra. Amsterdam 2257:28 do 2264:12, Bruselj 782:64—785, London 211:86 do 212:68, Milan 284:67—285:57, Newyork kabel 5600:63—5617:63, Newyork ček 55:89:63—56:06:63, Pariz 220:68—221:34, Praga 165:86—166:36, Zürich 1098:45—1101:75.

Beograd, 9. oktobra. Amsterdam 2257:28 do 2264:12, Berlin 1316:50—1343:50, Dunaj 700 do 724, Bruselj 782:64—785, Curih 1098:45 do 1101:75, London 211:86—219:36, Milan 284:67 do 290:67, Newyork 5589:63—5606:55, Pariz 220:68 do 221:34, Praga 165:86—166:36.

Dunaj, 9. oktobra. Amsterdam 286:60, Bruselj 99:35, Bukarešta 4:27, London 27:25, Madrid 64:30, Milan 36:45, Newyork 709:95, Pariz 28:05, Praga 21:035, Sofija 5:1445, Stockholm 165:70, Kopenhagen 156:70, Varšava 79:53, Zürich 139:35.

Curih, 9. oktobra. Pariz 20:09, London 19:70, Newyork 510, Bruselj 71:20, Milan 26:20, Madrid 46, Amsterdam 205:50, Berlin 118:25, Stockholm 116, Oslo 114, Kopenhagen 114, Sofija 3:70, Praga 15:10, Varšava 57:20, Budimpešta 90:025.

Vrednostni papirji

Zagreb, 9. oktobra. Drž. papirji: 7% inv. pos. 63—65, voj. škoda ar. 299 bl., kasa 299 bl., dec. 306—309, 4% agr. obv. 30—35, 7% Bler ar. 55—57 (54—57), kasa 57 bl., 8% Bler ar. 60—62 (61—62), kasa 59 d., 7% pos. hipot. b. 62—70, 6% begl. 44—45, Poljed. 47—48 (47). — Banka: Kredit 121 d., Hrvatska 50 d., Prastedion 957:50—965 (957:50), Union 120 bl., Jugo 67—68 (67), Obrtna 36 d., Srpska 187—188 (187), Ljublj. kred. 115—118 (115), Medjunarodna 68 d., Narodna banka 4.000 d. — Industrija: Našička 680 bl., Slaveks 20—25 (20), Šečarana Osijek 160—170 (160), Trboveljska —, Slavonija 200 bl., Vevče 110—115 (110), Danica 65 bl., Pivo Sarajevo 190 bl., Drava 185 d., Drod vagon 55 bl., Ragusea 300 bl., 410 blago, Jadranska pl. —, Oceanija 190 bl.

Žitna tržišča

Sombor, 9. oktobra. Koruza: bačka, nova, dec. in jan. 64—66, marec in april 79—81, sušena, železn. 79—81, okt. in dec. 77:50—80. — Fižol: bački vzorec (usans) 185—195. — Vse ostalo

Moč cvetlic

1911 * 1931

Cvetličnjak Hillegom Holandska

Naše občeznano podjetje, ki slovi radi svoje sijajne kulture cvetlic in svojih izložb v Antverpnu, Londonu in Parizu, nudi letos ob priliki svojega 20-letnega obstoja, cenjenim odjemalcem jubilejno zbirko

BOGATO v BARVAH in MILO v VONJU

Nihče naj ne pozabi še danes naročiti. Tudi ljubitelji in ljubiteljice cvetlic vladno vam, da se seznanijo z našo jubilejno zbirko. Kdor enkrat poskusi — postane stalen odjemalec. Naša zbirka vsebuje sledeče barvne krasote: rdečo, belo, modro, rumeno, rožnato, vijolično, vijoličasto-modro in črno.

Posamezno v ovojih z imeni: 40 tulipanov (enojne) in 40 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe. 10 hijacint (enojne) in 10 (dvojne), v 4 barvah; zelo lepe.

Edinstvene v barvah z zelo nežnim vonjem. 15 narcis (enojne) in 15 (dvojne) v 4 barvah. 25 krusov ali zimskih kraljic, 25 holandskih irisov, 25 muskarij cvetlic (zelo ljubkih), 30 zvoncev, 10 Madona-lilij, 25 Scilla Siberica in 50 prepariranih čebulčkov: t. j. od nas sestavljena sobna kultura sestojajoča iz hijacint, tulipanov, narcis in krusov.

Preprosto ravnanje, ki je razloženo v naših navodilih v nemščini, francoščini in angleščini.

Pogoji: Prot. plačilo v naprej — cena 12 nemških mark, po povzetju dostavljeno na dom — 13 nemških mark. Pošljemo nemudoma po pošti. Dvojna zbirka 22 nemških mark.

Za preprodajalce posebni pogoji.

Vsakemu naročilu priložimo brezplačno 10 cvetlic »Pola-Negri«.

2132

pečenice, krvavice, vsak petek soboto in nedeljo prvovrsten pristen domač izdelek samo v

gostilni **Pod Skalco**

Izvrstna vsakovrsta pijača in razna jedila po najnižjih cenah. Vsak večer tudi godba — glasovir. Se priporoča

restavrtar **Briški**

2229

neizpremenjeno. — Tendence: neizpremenjena. Promet: skupno 32 vagonov.

Novi Sad, 9. oktobra. Pšenica: dolnjebačka 79 kg 2% 225 zaklj. — Fižol: bački, sremski beli 2% 190—195. — Ostalo ne notira. — Tendence: neizpremenjena. — Promet: 41 vagonov.

Budimpešta, 9. oktobra. Tendence: slaba. Promet: živahnejši. — Pšenica: dec. 9:62—9:97 (9:60 do 9:62), marc 10:73—11:15 (10:80—10:82). — Rž: marc 10:75—11:16 (10:83—10:85). — Koruza: maj 12:75—13 (12:75—12:80).

Ljubljansko lesno tržišče

Tendence slaba, brez prometa.

Trebnje

Vaška imovina. Vas Trebnje ima neko parcelo ob Temenici, ki jo je prejela v zamenjavo

Mnenje, ki prevladuje, je, da je ta parcela last vasi Trebnje. Ker pa ni v vasi Trebnje gospodarskega odbora, je takorekoč ta bivša vaška imovina brez lastnika. Umestno bi bilo, da občina izvrši prepis te parcele na občino Trebnje. Vprašanje vaše imovine bi bilo s tem rešeno in bi parcelo upravljala občina sama.

Češki tečaj. Na pobudo učitelja g. Marjana Tratarja in v okviru Sokolskega društva Trebnje bo društvo priredilo tečaj za učenje češkega jezika. Vsi zainteresirani naj se osebno javijo pri učitelju Tratarju. Češkega tečaja naj se zanesljivo udeležijo vsi oni, ki nameravajo posetiti prihodnji vsesokolski izlet v Pragi.

Kočevje

Žganjekuha. Zaradi obilice sadja kuhajo po vaseh skoro v vsaki hiši žganje, ki je za domačo uporabo prosta davka. Sliv je bilo letos zelo malo, zato uporabljajo hruške, zlasti divje, ki jih precej raste po oddaljenih gozdovih.

Novo poslopje. Tukajšnji mesar g. Zdravje gradi večjo hišo nasproti gostilne Dornik.

Radio

Ljubljana, sobota, 10. oktobra. 12.15 Plošče. 12.45 Dnevne vesti. 13.00 Čas, plošče. 17.30 Salonski kvintet. 18.30 B. Hrovat: Poslanstvo kulturnega filma. 19.00 Ga. Orthaber: Angleščina. 19.30 Bogo Pleničar: Šah. 20.00 Spoznavanje blaga v specerijski in manufakturni stroki. 20.30 Sušaski večer — Prenos s Sušaka s sodelovanjem pevskega društva »Jeka« (govora mest. župana in župnika). 22.15 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Beograd, sobota, 10. oktobra. 11.05 Plošče. 12.05 Radio orkester. 13.35 Dnevne vesti. 16.00 Koncert. 17.00 Narodne pesmi. 17.30 Radio orkester. 19.30 Predavanje. 20.00 Vijolinski koncert. 20.30 Prenos s Sušaka. 22.00 Dnevne vesti. 22.20 Sprehodi po Evropi.

Zagreb, sobota, 10. oktobra. 12.20 Kuhinja. 12.30 Plošče. 13.30 Novice. 17.00 Radio orkester. 18.30 Prenos iz Sušaka. 22.00 Novice in vreme. 22.10 Plesna glasba.

Ljubljana, nedelja, 11. oktobra. 9.30 Prenos cerkvene glasbe. 10.00 Versko predavanje: p. dr. Guido Rant. 10.30 Prof. Pengov: O reji rakuna (Wachbar). 11.00 Salonski kvintet. 12.00 Poročila plošče. 15.00 Dekliška ura: Praznične ure, gdč. Lebarjeva. 15.30 Ribničan-Urban. 16.00 Slovenske narodne s salonskim kvintetom pojejo: gdč. St. Korenčan in gg. Likovič in Gostič. 16.45 Thoma »Lokalna železnica«, veselo-igra (Sentjakovski gledališki oder). 20.00 Koncert pevskega kvinteta. 20.45 Flauta-solo, s spremljevanjem klavirja. 21.30 Harmonika-solo, izvaja g. E. Kovač. 22.00 Časovna napoved in poročila. 22.15 Salonski kvintet. 23.00 Napoved programa za naslednji dan.

Holandske gomolje hiacint, tulipanov itd. v 130 vrstah po imenih nudi Sever & Komp. Ljubljana, Gosposvetska 5

Telefon 2059 Premog suha drva Pogotnik, Bohoričeva ulica 5

Mesto blagajničarke išče gospodična, vestna, in točna, z večletno prakso. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Blagajna«.

Pleskanje ličanje

za stavbe in pohištva po najnižjih cenah in proti garanciji izvršuje točno in solidno

Mlinar Adolf pleskar in ličar Ljubljana, Gosposvetska cesta 13 (Kolizej) 1755

UNIFORME

vseh vrst izdeluje, vse uniformske potrebščine in dežne plašče v zalogi Simon Kilmanek, Ljubljana, Selenburgova ul. 6. 2198

PREMOG DRVA

naiceneje v Ljubljani

PEČENKO

Celovška 37

Prepričajte se!

Gledališče

V. Novák: Laterna

(Premijera v operi dne 8. t. m.)

Libreto je priredil Hanuš Jelínek po istoimenski Jiráskovi drami, znani pod češkim imenom »Lucerna«. Romantika: mlin, gozd, gozdni dvorec, gozdni duh, gozdne vile... Sporadično nastopa humor: boječ učitelj Zajíček, trojica vaških godcev, dva humorna povodna moža, neugnana ksantipa Hlasková... Njena ksantipavost pa rodi le dobre sadove. Ekipa aristokracije: mlada simpatična knežna, grof in oblastna gosposka z glavarjem na čelu. In glavni osebi: korenjak mlinar (šest jih pade, kjer porine) in njegova ljubka varovanka Hanica, za katero se pravzaprav gre. »Tisti časi«, ko je še bila tlaka, so podani torej v realni, v romantični in tudi v hudomoristični luči.

Slišal sem med odmori opazke, da snov ni močno dramatična. Jaz za svojo osebo nisem vnet za mrljice na odru — pač pa za žive. In tako sem šel v opero že zato rad, ker sem vedel, da mi ne bo treba prisostvovati kakemu pogrebu. In sem glede libreta prišel popolnoma na svoj račun. Vem pa tudi, da je mnogo repertoarnih oper na svetu, ki niso nič bolj vnanje-dramatične od »Laternec«.

Novákov glasba je mojstrovina. Romantika in impresionizem — poslednjega je več. Zlasti se izživlja v silno barviti instrumentaciji. Skoda, da nima daljših arij in več zborov. Glasba mi ugaja najbolj v baletni vložki.

Izvedba pod Štriftovim vodstvom je bila izvrstna. Orkester v detajl naštudiran, vse vloge v najboljših rokah. Pevski in igralski dogane. Scenograf Uljanišev je naredil zelo okusne kulise, seveda v okvirju budžetne možnosti. Pevce moram vsekoli pohvaliti. Gungjenčev in Janka v vlogah Hanice in mlinarja sem občudoval le radi tega, ker jima partitura ni nudila daljših spevov, ki bi obe vlogi že bolj podčrtali, čeprav bi se zavoljo njih moralo dejanje zavleči. Oba sta podala imeniten par. Tudi Thierryjeva kot mlada knežna je bila izvrstna; njena vloga je muzikalno najbolj hvaležna. Gostič je podal učitelja Zajíčka tako, da mu ni kaj reči, prav tako sta oba povodna moža (Kováč in Rumpel) bila odlični par. Kováč v svoji hudomušnosti, Rumpel zlasti v obvladanju nizkega registra. Španova je navzlic obolevnosti ksantiparila odlično in vzorno vokalizirala. Zupan je svojemu glavaru delil pravilno porcijo uradnega, pa tudi pravo dozo humorja. V vseh kreacijah sem čutil sigurno roko neimenovanega režiserja. Poleg naštetih moram še pohvalno omeniti Kogejeva, Gerlovičeva, Puglja, Magoliča, Jelnikarja, Pečka in Povheta.

Poset ni bil takšen, kakor bi ga delo in izvajanje zaslužilo; prepričan sem, da bo pri reprihah boljši. Vsa čast dijaškemu stojšču, ki je bilo natrpano.

Denarna kriza je res huda, privlačnost be-dastih šlagerjev v nemških tonifilmih pa še hujska. Zdi se mi, da bi bili atentati na te vrste tonifilmov pozitivno delo za narodno prosveto. To mislim prav zares! Slavko Ostere.

Premiera »Meyerlinga« v Mariboru

Proslava Gromove petindvajsetletnice.

Francoski pisatelj Claude Anet je pred leti napisal roman »Meyerling«, katerega je pozneje dramatisiral, in ta nastanek se drami močno pozna. Idejno je preveč idealiziran, tehnično pa razvlečen v dialog. Boljši poznavci Habsburžanov kakor je Francoz Anet ne bodo nikdar verjeli v tak idealizem Rudolfa Habsburškega, kakor ga kaže »Meyerling«. Da je drama kljub temu mogla tako zainteresirati svet, je vzrok samo velika popularnost vprašanja misterioznega meyerlingškega dogodka. Vlečejo pač prestolonaslednik Rudolf, cesar Franc Jožef, cesarica Elizabeta, baronesa Vetsera itd. Če bi namestu teh zgodovinskih osebnosti postavili navadne smrtnike, bi bil Anetov »Meyerling« kaj plehka istorija.

Kljub temu je v drami nekaj hvaležnih vlog za ambiciozne igralce, zato se ne čudim, da si je naš Edo Grom izbral prav to delo za proslavo petindvajsetletnice svojega igrilstva. V tem znamenju je bila tudi vsa premiera v terek zvečer. Pred že dan porej docela razprodani gledališčem se je pred predstavo dvignil zastor in na odru je stal pred neštetiimi veneci in darovi od celokupnega ansambla obkroženi jubilant. Po vrsti so mu čestitali upravnik g. dr. Brencić, režiser g. Jože Kovič, gđ. Kukčeva za Ljubljano, g. Rasberger za igralsko organizacijo in igralec g. Gorinšek, ki je predljal dolgo vrsto brzojav in pismem iz vse Jugoslavije in celo iz Češkoslovaške. Ob koncu se je jubilant zahvalil vsem tovarišem in občinstvu.

Sledila je uprizoritev »Meyerlinga«. Režiser g. J. Kovič je iz pomanjkljive drame, zgrajene skoraj povsem na dialog, napravil kar se je pač dalo, da ni bilo vse »dvorno« je kriva oprema in pa utesenjenost našega ansambla. Karakterno pa so bile posamezne kreacije posrečene, da celo močne. G. Grom je bil zunanje in notranje močan Anetov prestolonaslednik Rudolf. Posrečeno je preživljal vse faze razpoloženj in občutij, in vse s podarkom visoke osebnosti. Najmočnejši lik nam je pa ustvarila gđ. Elvira Kraljeva v vlogi baronese Mary Vetsere. Doslej sploh nismo vedeli, da nam more s tako iskreno ljubkostjo zaigrati mlado naviko. Z Vetsero je obogatila svoj repertoar z novo sijajno kreacijo. Ga. Zakrajškova je ustvarila iz grofice Larischeve pristno dvorno damo, neprisiljeno na zunanosti in nastopu. Dokaj resno je pojmovala tudi gđ. Starčeva cesarico Elizabeto in nas je s svojo majestetičnostjo dobro prepričala. Iskrena je bila naposled tudi Milli Stubleva ge. Savinove.

Med ostalimi so bili najmočnejši, karakterno pravilno zamišljeni in posledno odigrani grof Hoyos g. Skrbinska, urednik Blum g. Pavla Koviča in superior Jezuitov g. Maksa Furjana. Prvi je bil izraziti lahkoživ madjarski magnat, drugi neprisljfen in v svojo stvar neomajno

zaveroval liberalce, tretji pa diplomat cerkve z vsemi zunanji atributi. Dober po maski in sploh po zunanosti, čeprav za čas ko se drama dogaja, prestar, je bil cesar Franc Jožef g. Rasbergerja, samo dovolj notranje trd in cesarski ni bil. Po Rasbergerjevi interpretaciji je bil skoraj dobrodušen starček. Manj prepričevalen je bil nadvojvoda Ivan Salva-tor g. Bojana Medvena, ki je nastopil kot gost, to pa ne toliko zaradi igre, ki je bila mestoma prav dobra, ampak zaradi celotne pojave in nastopa, ki ni bil niti velikomesten, kaj še nadvojvodske. Zunanost je namreč neodvisna od prepričanja. Od obeh adjutantov je bil oni g. Tomašiča znatno pristnejši kakor oni g. Na-krista. Lakaj g. Tovornika je bil preohlapen starček, ki bi na dvoru bil nemogoč Ostale tri osebe: starejši oficir, mlajši oficir in cigan Csolog so le epizodne vloge. Odigrali so jih gg. Blaž, Gorinšek in X. Aplavza je bilo precej.

Po predstavi je bila v Grajski kleti intimna proslava, katere so se poleg upravnika g. dr. Brencića, igralci in igralcev ter zastopnikov kritike udeležili tudi še drugi Gromovi prijatelji. Slaviteljem se pridružujemo tudi mi, želeč g. Gromu še več jubilejev! R. R.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani

Drama

Začetek ob 20. uri zvečer

Sobota, 10. oktobra: Takšna je prava. Red C. Nedelja, 11. oktobra: Kralj na Betajnovi.

Ljudska predstava po znižanih cenah. Izv.

Opera

Začetek ob 20. uri zvečer.

Sobota, 10. oktobra: Viktorija in njen huzar, opereta. Premijera. Izven.

Nedelja, 11. oktobra: Vijolica iz Montmartra, opereta. Ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.

Ponedeljek, 12. oktobra: Simfonični koncert opernega orkestra v Unionski dvorani. — Hirschfeldova veseloigra »Takšna je prava« v režiji prof. Šesta se ponovi prvič v letošnji sezoni drvi, za red C. Vsebinska veseloigra je prav zabavna.

Cankar: Kralj na Betajnovi. Nedeljska ponovitev je ljudska predstava, ki je namenjena v prvi vrsti našemu občinstvu, ki redno poseča nedeljske predstave in pa onemu iz bližnje ljubljanske okolice. Letošnje leto so v tem pogledu zelo ugodne zveze, saj imajo naši sosesčani od Vite pa do Zgornje Šiške tramvajsko zvezo in tramvajski voz se od pol 20. do 20. ure ustavlja pred dramskim gledališčem. Cene so ljudske, znižane, ki brezdvoma še bolj omogočajo poset širšim slojem našega prebivalstva. Delo pa se samo priporoča, saj je Kralj na Betajnovi eno najboljših Cankarjevih dramskih del, ki se vzpirajo v izvrstni zasedbi z g. Levarjem v naslovni vlogi. Režija je Debečeva. Predstava je v nedeljo 11. t. m. točno ob 20. uri zvečer.

Premijera operete »Viktorija in njen huzar« bo drvi ob 20. uri v naši operi. Opereto je zvečer g. Povhe, naštudiral pa kapelnik dr. Švara. V glavnih vlogah nastopajo ga. Poličeva, ga. Ribičeva in ga. Španova ter gg. Zupan, Peček, Gostič, Janko in Povhe. Ostale vloge so v rokah ambicioznih in zelo vestnih članov našega opernega zbora. Opereta ima predigro in tri dejanja. Glasba je izredno pestra, melodijozna in učinkovita, kar pričajo številni šlagerji, fox-troti itd., ki so čez noč postali popularni, ter jih vse pozna in poje. Predvsem opozarjamo na znano honsvedsko koračnico, na Yokohama-foxtrot, na kuplet o smehu in pa na valček Good night. Opereta je tako v muzikalnem, kakor tudi v libretističnem oziru prvovrstna, in je le želeči, da bi imeli več tako dobrih in učinkovitih del na razpolago. Premijera se vrši izven abonmaja.

Opozarjamo na reprizo operete »Vijolica iz Montmartra«, ki bo v nedeljo, dne 11. t. m. v ljubljanskem opernem gledališču po znižanih ljudskih cenah.

NARODNO GLEDALIŠČE V MARIBORU

Začetek ob 20. uri.

Sobota, 10. oktobra: »Volpone«. Abonma A.

Nedelja, 11. oktobra: »Mayerling«.

Prvič v Jugoslaviji se bo vzpirila Leharjeva znamenita opereta »Zemlja solnce« na mariborskem odru tokom prihodnjega tedna. Krasna glasba in pesmi te operete, kakor tudi zanimiva in zabavna vsebina so pripomogle, da je »Zemlja solnce« danes po »Grofici Mariici« najuspešnejši »šlager«, ki je dosegel na odru celo večji uspeh kot v zvočnem filmu. Mariborsko uprizoritev dirigira L. Herzog, režira Dj. Trbu-hović, v glavni tenorski partiji se bo po predstavi na novo angažirani tenorist Sancier.

Kultura

Zbori VII.-4.

Letošnja četrta številka »Zborov« je v glasbeni prilogi posvešena delu p. Hugolina Sattnerja ob osemdesetletnici njegovega rojstva. Glasbeno-književna priloga pa prinaša na 1. strani zelo uspešno jubilatno sliko in čestitke k njegovemu jubileju. H. Družovič (Maribor) piše o kulturnem pomenu naših pevskih društev. Nadalje je objavljen nekaj kritik o koncertu »Grafike« v Pragi, nakar sledijo rubrike »Novosti«, »Razno« ter »Iz uredništva in upravnitva«. Vsi štirje objavljeni Sattnerjevi mladinski zbori in to »Dedek Krim«, »Gorska pripovedka«, »Tiho je legel mrak« in »Kape-lica« so delani na podoben način, vsi so opremljeni z dobrim, preprostim klavirskim stavkom in so si tudi po pesniško-vsebinski poten- ci sorodni. Radi tega jih lahko smatramo kot ciklus in bo najbolje, ako jih pevška društva oz. mladinski zbori izvajajo vse štiri zapovrst- jo. Zlasti mladini bodo te Sattnerjeve pesmi še rade v uho. »Zbori«, ki jih z velikimi žrtvami izdaja pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« in urejuje pevovodja Zorko Prelovec, so vredni in potrebni vsestranske podpore. Slavko Ostere.

Službene objave

Razglasi kraljevske banske uprave

VI. No. 24.072/1.

2815

Izpremembra v imeniku zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Dr. Potrč Josip, zasebni zdravnik pri Sv. Urbanu pri Ptuj, je črtan iz imenika zdravniške zbornice za Dravsko banovino.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine

v Ljubljani, 3. oktobra 1931.

Po naredbi bana, šef odseka za narodno zdravje: dr. Mayer, s. r.

Razglasi sodišč in sodnih oblastev

Preds. 282—4/31—2.

2796—3—3

Razpis.

Pri okrožnem sodišču v Mariboru se od- da mesto pisarniškega uradnika.

Prosilci morajo izkazati, da so položili I. pismeni izpit, predpisan za službo v sodni pisarni.

Lastnoročno spisane, s potrebnimi listi- nami glede pogojev po § 3 ur. zak. oprem- ljene in pravilno kolekovane prošnje naj se vložijo po službeni poti

do 20. novembra 1931

pri podpisanim predsedništvu.

Predsedništvo okrožnega sodišča v Mariboru,

dne 6. oktobra 1931.

*

C 368/31—1.

2849

Oklic.

1. Tožeča stranka: Prot. tvrdka I. Ober- walder & Cie., javna trgovska družba za izdelovanje slamninkov v Domžalah, 2. Prot. tvrdka Združene tovarne slamninkov in klo- bukov J. Oberwalder & Cie., Keller & Co. družba z o. z. Domžale, ki jo zastopa dr. Kuhelj Karol adv. v Ljubljani proti toženi stranki tvrdki I. Oberwalder & Comp., to- varna slamninkov v Domžalah, radi oddaje zemeljknižnih izjav k. opr. št. C 368/31 tožbo.

Narok za ustno razpravo se je določil na 22. oktobra 1931. ob poldesetih dopoldne pred sodiščem v izbi št. 6 razpravna dvo- rana.

Ker je bivališče tožene stranke neznano, se ji postavlja Kurzhäler Peter, zasebni uradnik v Domžalah, za skrbnika, ki jo bo zastopal na njeno nevarnost in stroške, do- pooblaščenca.

Okrajno sodišče v Kamniku, odd. II., dne 5. oktobra 1931.

*

E 259/31—11.

2821

Dražbeni oklic.

Dne 3. novembra 1931. ob 11. uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 3, dražba nepremičnin zemljiška knjiga So- pote vl. št. 60 do polovice.

Cenilna vrednost: Din 10.805'85, vred- nost pritlikline: Din 125'—, najmanjši po- nudek: Din 7203'90.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se ne moglo več uveljavljati glede nepremičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski te- ga sodišča.

Okrajno sodišče v Kozjem, dne 29. septembra 1931.

*

E 300/31—11.

2822

Dražbeni oklic.

Dne 14. novembra 1931. dopol- dne ob 10. uri bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 7 dražba nepremičnin, zemljiška knjiga d. o. Dragotinci, vl. št. 68; stavbi- šče, hiša in gospodarsko poslopje, 13 par- cel nji, 1 vrt, 3 travniki, 6 pašnikov in 3 gozdne parcele; cenilna vrednost: 65.172 Din 10 p, najmanjši ponudek 43.448 Din 05 par, zemljiška knjiga d. o. Dragotinci v. št. 217, 6 parcel nji, 3 travniki, 1 gozd in 1 pašnik, cenilna vrednost 13.746'70 Din, najmanjši ponudek 4.582'25 Din in idealna ena petnajstinka zemljišča vl. št. 11 d. o. Dragotinci vrt v cenilni vred- nosti 119'60 Din, najmanjši ponudek 79'75 Din. K »premičnin vl. št. 68 d. o. Dragotinci spadajo kot pritliklina ena kobila, 1 telica, razno gospodarsko orodje in krma v cenil- ni vrednosti 7.115'— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, sicer

bi se ne moglo več uveljavljati glede ne- premičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski te- ga sodišča.

Okrajno sodišče v Gornji Radgoni, dne 29. septembra 1931.

*

E 1403/31—11.

2814

Dražbeni oklic.

Dne 17. novembra 1931 ob de- vetih bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 6 dražba nepremičnin: a) zemljiška knji- ga d. o. Polenci, vl. št. 91, 89; b) zemljiška idealna polovica d. o. Prerad, vl. št. 62 in vl. št. 189.

Cenilna vrednost: ad a) 37.061'— ad b) Din 2428'—; najmanjši ponudek: ad a) 24.710'— Din, ad b) 1620 Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se ne moglo več uveljavljati glede ne- premičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Ptuj, dne 30. septembra 1931.

*

E 528/31—8.

2813

Dražbeni oklic.

Dne 20. novembra 1931 ob de- setih bo pri podpisanim sodišču v sobi št. 3 dražba nepremičnin: zemljiška knjiga 1. Bosljiva loka, vl. št. 80, 2. Osilnica 1/11, vl. št. 169.

Cenilna vrednost: 1. brez užitka: Din 32.580'81, odštevši užitek Din 330'81; naj- manjši ponudek: k 1. in 2. 1000'— Din.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je priglasiti sodišču najpozneje pri draž- benem naroku pred začetkom dražbe, si- cer bi se ne moglo več uveljavljati glede ne- premičnine v škodo zdražitelja, ki je ravnal v dobri veri.

Glede podrobnosti se opozarja na draž- beno oklic, ki je nabit na uradni deski tega sodišča.

Okrajno sodišče v Kočevju, dne 29. septembra 1931.

Konkurzni razglasi

S 4/31—6.

2811

1098.

Oklic.

Prezadolženec Lorber Alojzij, trgovec v Kočevju.

Konkurz, ki je bil razglašen s sklepom opr. št. 4/31—1 o imovini prezadolženca, se odpravi, ker je bila razdeljena vsa masa, po § 151 k. z.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 6. septembra 1931.

*

Sa 12/31—8.

2812

1099.

Oklic.

Poravnalna stvar Trapečarja Rudolfa iz Radne.

Pri naroku 16. julija 1931 dosežena po- ravnavna, da plača dolžnik svojim upnikom 45% kvoto njih terjatev v četrletnih obro- kih tekom 1 leta po pravomočnosti tega sklepa pod poroštvo Šetine Petra, trgovca v Sevnici, se v smislu § 46 zakona o p. p. odobri.

Okrožno sodišče Novo mesto, odd. II., dne 6. septembra 1931.

Razne objave

Vabilo

na izredni občni zbor delničarjev, ki ga bo imela firma Karl Pollak d. d. v Ljubljani, dne 26. oktobra 1931 ob 11. uri dopoldne v Ljubljani, Usnjarska ul. št. 1, s tem dnevnim redom:

1. Volitev novega upravnega sveta;
2. izpopolnitev nadzorstvenega sveta;
3. slučajnosti.

Poset ene delnice opravičuje do enega glasu. Občnega zbora se smejo udeležiti po § 38. družbenih pravil oni delničarji, ki položijo potrebno število delnic z nezapad- limi kuponi vred 6 dni pred občnim zborom pri blagajni Hranilnega in posojilne- ga zavoda d. z o. z. v Ljubljani, Dunajska cesta 23.

V Ljubljani, dne 10. oktobra 1931.

Upravni odbor.

*

2820

Objava.

Izgubil sem izpričevalo III. a razreda 1930/31. državne realne gimnazije Maribor. Proglašam ga neveljavnim. Janko Lampret.

Al Jennings:

Pesnik in bandit

»Pišče« je bil poslal ponj. V neki žalostni uri sem mu bil nekoč zdavnaj zaupal svojo zgodbo. Skupaj sva stala na nočni straži. Težka atmosfera vročega večera je ležala na naju. Čreda je bila vsa nemirna, goveda so se z rogovi drgnila med seboj, se stiskala drugo k drugemu in se čohala. Nazadnje se nama je posrečilo, da sva jo na ravni preriji pripravila do miru, in okrog nas se je razlegel tisti vzvišeni molk noči, ki leži čez ravnino kakor tišina smrti.

Blizala se je nevihta. Bala sva se, da bo čreda začela bežati. »Pišče« in jaz sva jezdila okrog živine in sva pela, da bi jo pomirila. Začul se je prvi grom. Bliski so švigali iz teme in so se s svojo strah vzbujajočo svetlobo poigravali ob rogovih bikov.

Meni je bilo tako samotno pri srcu, zatožilo se mi je po domu in spomini so se začeli dramiti v meni. Odkar je padel Jim Stanton, sem pogosto mislil na to, da bi se vrnil domov. Sit sem bil tega zapuščenega, od vsega sveta odrezanega življenja na farmi. Mislil sem na očeta in brate. Zelel sem, da bi izvedel za mojo smrt, kadar bo prišla. Tisto noč sem prosil »pišče«, naj piše družini mojega očeta v Charlestown, Virginia, če me bodo ubili.

Peter je stal pred menoj in se mi režal v obraz. Nikoli v življenju se nisem čutil tako osramočenega in ponižanega. Najrajši bi bil pobegnil. Zlezel sem iz svojega kota in sem hotel Petra zaprositi, naj me izpusti. Tedaj je stal pred menoj moj oče, raven in prijazen, s smehljajem zrl name in mi skozi omrežje prožil roko.

Pravde in revolverji.

V obrazu mojega očeta je bil neki čudno mehak izraz, kakor da je prav za prav on kriv in ne jaz. Mene je vsega presunilo. Nikoli mi ni rekel nobene hude besede, niti tedaj niti kdaj v poznejših letih.

Samo tiho je začel delati za mojo oprostitev. Po treh dneh sem že z njim zapustil Las Cruces. Niti zaslilišali me niso. Moj oče je bil svoje življenje iznova začel, opravil pravne študije, imel uspeh, zbral svojo razbito družino okrog sebe in se naselil v Charlestownu, Virginia.

Svoje fante je poslal v kadetnico v Virginio. Po štirih letih sva Frank in jaz dovršila pravo. Meni je bilo tedaj osemnajst let.

Nekaj nestalnega in brezbržnega je moralo biti v naših naravah, kajti naše življenje ni nikoli teklo v ravni črti naprej. Zdelo se je, kakor da imamo vsi skupaj radi stisko in smolo. Naša usoda nas je venomer vodila kakor na valovih, enkrat globoko navzdol, potem pa spet navzgor.

Ko sem dovršil svoje študije, je z nami spet šlo navzdol. Vsa družina je pobrala šila in kopita in

se preselila daleč na severozapad v Coldwater, Kansas.

Srednji zapad je bil tedaj še čisto divji, čisto nova, neobdelana zemlja. Iz Kansasa smo se preselili v Kolorado, si kupili zemlje in začeli graditi mesto Boston. Prodajali smo stavbišča in smo pri tem zaslužili petinsedemdeset tisoč dolarjev, potem smo pa spet vse skupaj izgubili v bojih za sedež državne vlade.

Brez vsakih sredstev smo se v letu 1889. preselili v Oklahomo. Vsi kolonisti so bili tedaj v bankrotu. Vlada je morala celo živila izdajati zanje. S Frankom sva bila oba dobra atleta in sva preživljala družino s tem, kar sva zaslužila pri teku za stavo.

Kmalu nato nas je naša usoda spet pognala navzgor. Guverner Renfro je mojega očeta imenoval za sodnika v okrožju Woodward. John in Ed sta se v istem mestu naselila kot odvetnika. Jaz sem postal okrožni pravdnik v El Renu in Frank je postal sekretar pri vladi v Denverju.

To je bil višek naše sreče. Sodnik Jennings je v vsej okolici postal mož velikega ugleda. Skoraj enoglasno je bil izvoljen vdrugo. John in Ed sta zastopala vse večje slučaje, ki so prišli pred sodišče. Moj oče si je zgradil krasno hišo in je imel v banki čedno vsoto denarja. Kakor v nagli, nevzdržni struji smo plavali naprej, dokler nas ni nenadoma zavrla Garstova afera kakor skala, ki je nismo bili videli zaznamovane na zemljevidu.

Slepi kipar Jakob Schmitt.

V Mainz-u živi in dela slepi Jakob Schmitt, ki je izgubil svoj vid med svetovno vojno. Prej je bil zlatar, sedaj pa svoje obrti ne more več izvrševati. Kot slepec je začel rezljati in neki kipar, ki je videl njegova dela, mu je omogočil sprejem v umetno-obrtno šolo, kjer si je tehnično znanje izpopolnil.

»Avstrijski šiling l. 3431.«

Pod tem naslovom je objavil dunajski »Neues Wiener Journal« 4. oktobra ta-le zanimiv račun, ki ga je napisal na prav mikaven in poučen način profesor Bauer. Ta je poslal — tako piše — angleški narodni banki 1 avstrijski šiling, pisal je pa banki tako-le:

Dear Sirs! (dragi gospodje!) V prilogi vam pošiljam 1 srebrni avstrijski šiling s prošnjo, da mi ga obrestujete po 4 odstotke na leto. Gre namreč za ogromno kupčijo, kjer tudi vi ne boste malo zaslužili. Svoje vloge ne bom dvignil prej kakor šele čez 1500 let, torej leta 3431. po Kristusu. Takrat pa naj se svota porabi tako:

Prvič hočem Vas bogato nagraditi za vaš dolgoletni trud. Vi dobite takrat 1,000.000.000.000 (1 biljon — 1 milijon milijonov) angleških funtov. Mislim, da bo ta znesek prav izdatno okrepil vašo zlato zalogo.

Za angleškega kralja naredite kocko iz suhega zlata. Kocka naj bo po 1 kilometer dolga, široka in visoka. To kocko naj postavijo na viden prostor, da bodo ljudje gledali moč kapitala in obresti.

Anglija naj dobi toliko denarja, da bo lahko kupila severno in južno Ameriko.

L. 3431. bo gotovo še kaj ljudi brez posla. Tem naj angleška vlada izplačuje na dan po 20 funtov.

Za nagrade iznajditeljem določam 1 milijardo funtov; tistemu pa, ki bi prvi priletel na kakšen planet, določam 1 biljon funtov.

Gospodje, nikar ne dvomite, da se šalim; zato Vas prosim blagohotnega odgovora!

Profesor Bauer je izdal nedavno knjižico, kjer trdi, da tudi majhnega kapitala ni mogoče obrestovati na zelo dolge dobe. Sklicuje se na znamenitega francoskega učenjaka Flammarióna, ki je izračunal, da bi se 1 krajcar, vložen ob Kristusovem rojstvu v hranilnico, danes narastel na število z 39 števkami. Takega števila si niti misliti ne moremo. Da pa nam vsaj nekoliko pojasni, koliko je to, je Flammarión rabil ta-le primer: Mislimo si, da v vsem svetovnem prostoru dežuje zlatih kep in sicer tako velikih in debelih kakor je naša zemlja. Če bi padla vsako sekundo po ena taka zlata kepa z neba, bi moralo deževati zlatih kep celih 10 tisoč let, da bi lahko plačali obresti enega krajcarja, ki je nosil obresti od Kristusovega rojstva pa do danes. Torej ni mogoče niti ene-

ga krajcarja na dolgo dobo držati na obrestih.

Vsak kapital se sčasoma uniči in se mora uničiti — samega sebe vjesti — tak je zakon narave.

Povodenj, lakota in vojska na Kitajskem

Na Kitajskem vlada dandanes smrt v vseh oblikah. Smrt je postala nekaj tako vsakdanjega v tej nesrečni deželi, da se zanjo že nihče več ne meni. Na severu razsaja lakota, drugod povodenj, in zopet drugod kuga. Vsa nesreča pa ne more preprečiti nadaljevanja domače vojne. General Čang-kaj-šek se vojskuje kar na dve strani. Tako je danes cela Kitajska krvava.

Katastrofalna povodenj ogroža na Kitajskem okoli 80 milijonov ljudi, večinoma kmetov. Povodenj je sicer naraven pojav, toda nikdar se ne bi bila voda tako na daleč razlila, če bi bili uradniki storili svojo dolžnost. Nekdaj so nasipe dobro vzdrževali, sedaj pa uradniki porabijo ves davek za vzdrževanje nasipov za druge namene. Od leta 1928. do leta 1930. so pobrali na račun tega davka tri in pol milijona dolarjev, a ves ta denar je »neznano kame« izginil...

Neverjetno se sliši tudi to, kaj so pred vodo najprej reševali: najprej so odpravili iz ogroženih krajev tuje, potem domače bogataše, nato pa lepe konje; na tisoče kmečkih in delavskih trupel je pa voda odnesla. Denarja za rešilno

akcijo bi bilo lahko dovolj, kajti vlada je nresenega avgusta razpisala veliko domače posojilo v znesku 320 milijonov dolarjev, ki so jih ljudje tudi podpisali, toda ves ta denar so porabili za vojno.

Vojna traja namreč še vedno. V glavnem stanju generala Čang-kaj-šeka sede nemški oficirji, pa tudi na fronti jih je dovolj. Vojskuje pa se general Čang-kaj-šek proti »rdeči eradi«, ki pa obstoji skoro iz samih kitajskih kmetov. Poleg vsega tega zla pa je zadela deželo še vojna z Japonci.

Ghandi in njegova rodbina

Ghandija dandanes ne pozna samo njegova ožja rodovina, ampak ga pozna ves svet. Vsi ljudje občudujejo njegovo skromnost in se divijo njegovim naukom o dobroti in o ljubezni do bližnjega, tako da ga imajo kar za novodobnega svetnika.

Dogaja se pa v življenju prav pogostokrat, da je razlika med teorijo in prakso silno velika. Treba je le poznati n. pr. Tolstojeva nauke in njegovo rodbinsko življenje. Tako nekako je tudi z Ghandijem.

Ghandi je nedavno priobčil knjižico z naslovom »Moje življenje«. V tej knjigi priznava odkrito, da je v svoji rodbini zatrl vsako čutenje. Svojo ženo je prisilil, da mora uživati le hrano, ki jo dovoljujejo indijski verski nauki, če-

prav ženska vsled te hrane mnogo trpi.

Ghandi uči dalje, da je treba indijske kaste (»razrede«) ukiniti in, da morajo biti vsi sloji in stanovi enakopravni. Može, ki oznanja take nauke, pa nikakor ne priznati, da bi mu bila njegova žena enakopravna, pač pa zahteva od nje le slepo in brezpogojno pokorščino.

»Kralj čaja« umrl

Te dni je umrl v Londonu najpopularnejši angleški milijonar, »kralj čaja« Tomaž Lipton v visoki starosti 80 let.

Tomaž Lipton je bil rojen v Glasgowu. Bil je sin siromašnega prodajalca zelja. Bil je komaj 17 let star, ko se je izselil v Ameriko, kjer se je prijel vsakega dela, ki ga je dobil. V dveh letih si je prihranil 500 dolarjev in se je vrnil domov. Doma je začel trgovati z zelenjavo. Trgovina mu je dobro uspevala, a najbolj se mu je razvila potem, ko je začel oglašati v časopisih. Danes ga skoro ni kraja v Angliji, kjer ne bi bila znana njegova trdka.

Oženiti se ni maral, pač pa je visoko cenil svojo mater. Za dobrodelne namene je daroval mnogo milijonov in kralj ga je odlikoval s plemstvom, on pa je ostal priprost in skromen človek do svoje smrti.

Mlad zakonski par

V mestu Rouen na Francoskem sta se te dni poročila dva prav mlada človeka: gospod Botard in Adelina Gode. Gospod Botard je nadzornik rečnegega pristanišča in ima na svojih plečih že 85 let, njegova žena pa je še 2 leti starejša od njega. Prav mlade so bile tudi priče pri poroki: gospod Terrier je bil star 85 let, gospod Joure pa 80. Vsi štirje skupaj so stari 337 let.

Jesen in življenje

Iz vsakdanje izkušnje vemo, kako zelo vpliva vreme na človeka in na njegovo dobro ali slabo voljo. Novejša opazovanja so dokazala, da vpliva zlasti hladno jesensko vreme zelo ugodno na živce. Na živcih bolni ljudje se počutijo meseca oktobra in novembra dosti bolje kakor v vročih poletnih mesecih. Nekaj italijanski zdravnik pa, ki je tudi rezikoval vpliv vremena na ljudi, trdi, da meseca novembra znori prav malo ljudi, mnogo več pa jih pride ob pamet poleti.

Kaj je okostje

Neki švicarski učenjak se je nedavno vrnil v svojo domovino iz Avstralije. Na obmejni postaji so jako natančno pregledali njegovo prtljago. Vse je teklo gladko in v redu, dokler niso našli na dnu kovčega okostnjaka nekega avstralskega zamorca. Cariniki si dolgo niso vedeli pomagati, ker v celem dolgem seznamu carini podvrženih predmetov okostnjaka ni bilo zapisanega. Po dolgem premišljevanju pa so uganili, da je »okostje« že nošen predmet in so pustili kosti preko meje brez carine.

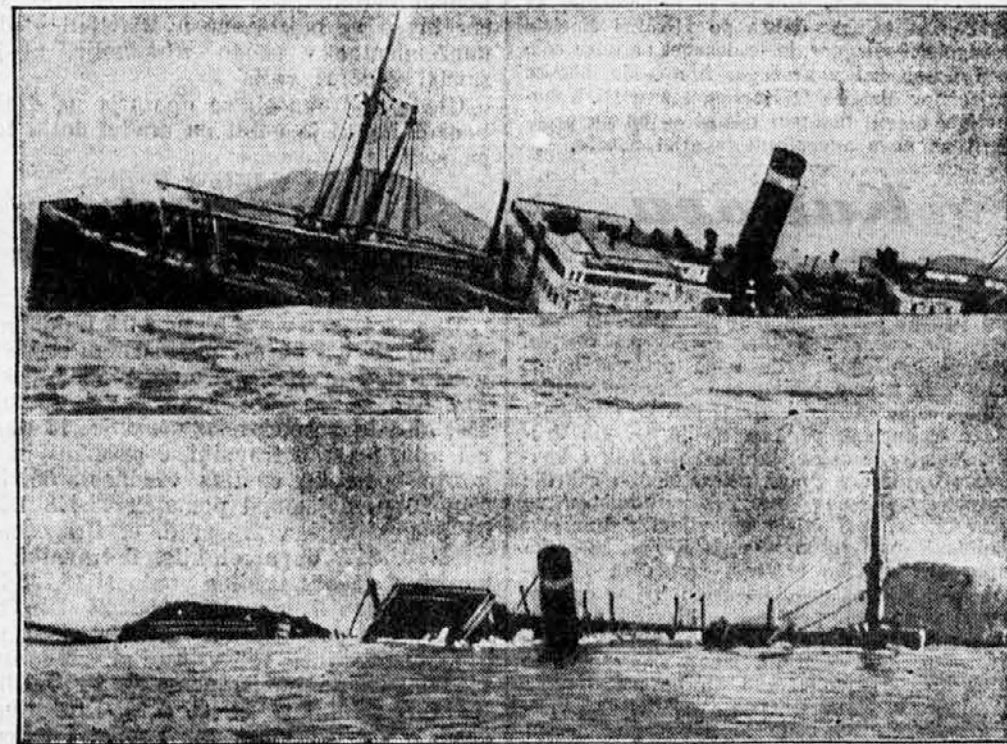
Humor.

»Vi zdravniki imate na tem svetu pač mnogo sovražnikov!«
»Še več pa na onem!«

Poulični nemiri v Londonu.

V bližini svetovnoznane britanskega muzeja v Londonu je prišlo v torek do hudega spopada med brezposelnimi delavci in policijo. Demonstranti so napadli policijo s kamenjem.

Uničena ladja.

Na slikici vidimo dvojce: zgoraj je ladja, ki je zadela na trda tla. Spodnja slika pa nam kaže isto ladjo tri dni po nesreči — valovi so ladjo že popolnoma razdrli.